

Előterjesztés

Tárgy: Orosháza Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2022. évi ellátásáról szóló beszámoló

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermek- és ifjúságvédelem azt a tevékenységet, jogszabály és intézményrendszert jelenti, amelynek célja a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségük megelőzése és megszüntetése, valamint azoknak a gyermekeknek a helyettesítő védelme és a nevelésükről-gondozásukról történő gondoskodás, akik hatósági intézkedés következtében kikerülnek vér szerinti családjukból.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 1. § (1) bekezdése szerint: „e törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.”

A Gyvt. 2. § (1) – (2) bekezdései kimondják: „a gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatok, gyámhatóság, bíróságok, rendőrség, ügyészség, pártfogó felügyelői szolgálatként eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal (a továbbiakban: pártfogó felügyelői szolgálat), más szervezetek és személyek e törvény alkalmazása során a gyermek mindenek felett álló érdekét figyelembe véve, törvényben elismert jogait biztosítva járnak el. Az (1) bekezdésben foglaltak szerint eljáró szervezetek és személyek tevékenységük során együttműködnek a családdal és - jogszabályban meghatározottak szerint - elősegítik a gyermek családban történő nevelkedését.”

A Gyvt. 14. § (2) bekezdése alapján: „a gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.”

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése rögzíti: „**a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak.** A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.”

A beszámoló tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza.

A fentiek alapján Orosháza város közigazgatási területén a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó szervezetek, hatóságok együttműködésével az átfogó értékelés elkészítésre került, az előterjesztés mellékleteként megjelenő Orosháza Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2022. évi ellátásáról szóló beszámolóba foglalva.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az alábbi határozati javaslat alapján Orosháza Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2022. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést tartalmazó beszámolóját jóváhagyni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete dönt arról, hogy:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2022. évi ellátásáról szóló beszámolót jelen határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Végrehajtásért felelős:

Dávid Zoltán polgármester, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2022. évi ellátásáról szóló beszámoló aláírásáért,
Klemmné Kalcsó Lilla osztályvezető, a jóváhagyott és aláírt beszámoló Békés Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály részére történő megküldéséért.

Határidő: értelem szerint

Orosháza, 2023. április 13.

Dávid Zoltán
polgármester

„Amire a legtöbb gyereknek szüksége van, az a szeretet.”

Gary Chapman

B E S Z Á M O L Ó

**a gyermekjóléti és gyermekvédelmi
feladatok 2022. évi ellátásáról**

I. BEVEZETŐ

A gyermekek alapvető jogait és a jogaik érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) határozza meg.

A törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelem gondoskodásából kikerülő fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A gyermeknek joga van testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez és a saját családi környezetében történő nevelkedéséhez.

A gyermeki jogok védelme minden olyan személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, törvényes képviselőjével foglalkozik.

A gyermeki jogok érvényre juttatásának egyik garanciális pillére a gyermekek védelme érdekében kifejtett tevékenységek, a kialakult tendenciák megismerhetősége, ezért rögzítette a Gyvt. minden település részére kötelezettségként az átfogó értékelés elkészítését.

Orosháza Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) beszámolási kötelezettségének a Gyvt. 96. § (6) bekezdésében foglaltak szerint tesz eleget, melynek formai, tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) (a továbbiakban: Gyer.) kormányrendelet 10. számú melléklete határozza meg.

II. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI ADATAI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0-18 ÉVES KOROSZTÁLYRA:

2022. január 1. napján Orosháza összlakossága: **27.204** fő volt.

2022. január 1. napján **4.461** fő tartozott a 0 – 18 éves korosztályba, melynek nemek szerinti megoszlása az alábbiak szerint alakul:

2.282 fő leány, és **2.179** fiú.

A korcsoport szerinti megoszlás a helyi népességnylvántartó decentrum adatai alapján a következőképpen alakult:

2022. január 01.

0 - 2 év:	669 fő
3 - 5 év:	642 fő
6 - 14 év:	2.118 fő

15- 18 év: 1.032 fő

III.AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL, ILLETVE SZERVEZÉSÉBEN NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA:

3.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (a továbbiakban: RGYK)

3.1.1. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre és – további rászorultsági feltételek megléte esetén – a szünidei gyermekétkeztetésre,
- évente két alkalommal (augusztus és november hónapokban) 6.000,-Ft alapösszegű vagy amennyiben a RGYK-ra való jogosultság mellett a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet is fenn áll, 6.500,- Ft emelt összegű pénzbeli támogatásra,
- a Gyvt.-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény (pl.: védendő fogyasztónak minősülő jogán, tandíj, költségmentesség, a felsőoktatásba jelentkező hátrányos helyzetű minden jelentkezési helyén 40 többletpontra jogosult) igénybevétele.

2022. szeptember 8. napjáig a jegyző – kérelem alapján – abban az esetben állapíthatta meg az ellátásra történő jogosultságot, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a Gyvt.-ben szabályozott, az öregségi nyugdíj mindenkori összegének százalékában (145%, ha a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza; a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos vagy nagykorúvá vált gyermek esetében a nappali oktatás munkarendje, felsőfokú oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat; 135% az előzőekben nem nevesített esetekben) meghatározott értékhatárt és a vagyoni helyzet vizsgálata után is fennáll a rászorultság.

2022 szeptember 9. napjától a magasabb jövedelemre tekintettel több ügyfél pozitív elbírálásban részesült. A veszélyhelyzet ideje alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelmi feltételeinek egyes szabályaitól való eltérésről szóló 344/2022. (IX. 9.) Korm. rendelet 1-2. §-ai alapján: az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 180/2022. (V. 24.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt a Gyvt.-t az e rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. Abban az esetben állapíthatta meg a jegyző az ellátásra történő jogosultságot, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori összegének 180%-át, ha a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza; a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos vagy nagykorúvá vált gyermek esetében a nappali oktatás munkarendje, felsőfokú oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat; 165%-át az előzőekben nem nevesített esetekben.

A gyermekvédelmi nyilvántartásuk szerint 2022. évben menedékes státuszú gyermekek jogán nem kérelmeztek RGYK-t.

2022. december 31. napjáig a településen menedékes státuszú gyermekek alanyi jogon vehették igénybe a szünidei gyermekétkeztetést.

2022. év folyamán 347 fő gyermek részére került megállapításra rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság. 2022. december 31-ei állapot szerint 344 fő gyermek részesült RGYK-ban, akik közül 7 fő betöltötte a 18. életévét, de a feltételek alapján nagykorúként is jogosult volt a kedvezményre. 2022. évben egy esetben került elutasításra a RGYK-ra irányuló kérelem, tekintettel az ügyfél vagyoni helyzetére, melyet az ügyfél fellebbezését követően a Békés Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: Kormányhivatal) helyben hagyott érdemi döntésével.

A jegyzői feladat és hatáskör az Orosházi Polgármesteri Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) Szociális, Gyámhatósági és Egészségügyi Osztály (a továbbiakban: Osztály) által valósultak meg.

3.1.2. 2022. évben - az őszi szünet kivételével – minden tanítási szünetben megszervezésre került a **szünidei gyermekétkeztetés**. Az Önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő, a nagykorú jogosult kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermekek és a RGYK-ban részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére ingyenesen biztosította, amelynek költségeit az állam finanszírozta.

A menedékes státuszú gyermekekre megalkotott jogszabály a veszélyhelyzet ideje alatt szomszédos országban fennálló humanitárius katasztrófára tekintettel, az ideiglenes védelemre jogosultként elismert személyek foglalkoztatásával és juttatásaival kapcsolatos egyes szabályokról, valamint a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 301/2007. (XI. 9.) kormányrendelet módosításáról szóló 106/2022. (III. 12.) kormányrendelet alapján, ha a menedékes, a menedékesként elismerését kérő vagy az Ukrajnában állandó lakóhellyel rendelkező és 2022. február 24-én vagy azt követően Ukrajnából érkező magyar állampolgár gyermek, tanuló ellátásáról gondoskodik, kérelme alapján a gyermek, tanuló ingyenesen, a jogosultsági feltételek vizsgálata nélkül jogosult volt a Gytv. szerinti intézményi és szünidei gyermekétkeztetés igénybevételére, a kérelem benyújtásától számított 6 hónapig.

E kötelező ellátáson túl az Önkormányzat kizárólag az RGYK-ban részesülő gyermekek számára is nyújtott ingyenes szünidei étkeztetést. Az Önkormányzat 2022. évben is vállalta, hogy a szociális előirányzat terhére fedezetet biztosít az 5 hónapos és 18 éves kor közötti, RGYK-ban részesülő gyermekek ingyenes szünidei étkeztetéséhez.

A jogszabály előírásainak megfelelően a jogosult családok és személyek tájékoztatása minden szünidő megkezdése előtt időben megtörtént levél útján, mely a tájékoztatókon kívül tartalmazta az igényléshez szükséges kérelmet és a szükség esetén használandó meghatalmazást is. A rászoruló családok továbbá értesülhettek az oktatási intézmények révén és a helyben szokásos hirdetési módokon, mint például jegyzői és polgármesteri tájékoztatás a város honlapján

való megjelentetése, és a helyi média szolgáltatóján (OROSCAFÉ) keresztül is. Az alábbi táblázat a tájékoztatással érintett, jogosultsággal rendelkezők számát mutatja.

Orosházán 2022. évben szünidei gyermekétkeztetésre jogosultak száma:

Szünidei gyermekétkeztetés	Szünidei étkezésre jogosult gyermekek száma <u>összes:</u>	Az összes jogosultból rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma:	Az összes jogosultból RGYK-s és hátrányos helyzetű gyermekek száma:	Az összes jogosultból RGYK-s és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma:	106/2022. Korm. rendelet alapján jogosult gyermekek száma
Tavaszi szünet	439	144	186	109	
Nyári szünet	432	144	176	110	2
Őszi szünet	-	-	-	-	-
Téli szünet	319	93	131	93	2

A 2022/2023. tanév rendjére alkalmazandó veszélyhelyzeti szabályokról szóló 368/2022. (IX. 29.) kormányrendelet alapján az őszi szünet a 2022/2023. tanévben nem volt kiadható.

A szünidei gyermekétkeztetés igénybe vétele nem kötelező. Az alábbi táblázat mutatja, hogy a jogosultak köréből a törvényes képviselő kérelme benyújtása után, hány gyermek részesült ténylegesen az étkeztetésben és ennek milyen költségvonzata volt.

Orosházán 2022. évben a szünidei gyermekétkeztetést igénybe vevők száma

Szünidei gyermekétkeztetés	Szünidei étkeztetésben részesülők száma (fő)	Szünidei étkeztetés költsége (eFt)
Tavaszi szünet	22	67,2
Nyári szünet	198	4029,6
Őszi szünet	-	-
Téli szünet	99	736

Az Önkormányzat 8.698.978 Ft önerőt biztosított 2022. évben a szünidei étkeztetés kiadásaihoz az állami támogatáson felül.

A szünidei gyermekétkeztetés az Osztály, az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat (a továbbiakban: Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat), az Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központ (a továbbiakban: OVÖ ESZK)

Tanyagondnoki Szolgálat, az Orosháza Város Önkormányzati Napköziotthonos Óvoda (a továbbiakban: OVÖN Óvoda), a Prizma-Junior Közétkeztetési Zrt. (a továbbiakban: Közétkeztetési Zrt.) és a Hivatal Általános Igazgatási Osztály (a továbbiakban: Igazgatási Osztály) közterület-felügyelők együttműködésének eredményeként valósult meg.

3.1.3. Egyszeri pénzbeli juttatás

Az RGYK-ra jogosult gyermekek 6.000,-Ft alapösszegű pénzbeli támogatásban, míg a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 6.500,-Ft emelt összegű pénzbeli támogatásban részesültek augusztus 1. és november 1. napján fennálló jogosultságukra tekintettel.

A pénzbeli támogatásban részesült gyermekek száma 2022. évben:

- 2022. augusztus 1. napján RGYK-ban részesült 452 gyermek, közülük 287 fő hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű.
- 2022. november 1. napján RGYK-ban részesült 302 gyermek, közülük 206 fő hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű.

Az alapösszegű és emelt összegű pénzbeli támogatás ellenértékét az állami költségvetés finanszírozta a Gyer. 68. §-a alapján.

A pénzbeli támogatás kifizetése az Osztály és a Pénzügyi és Gazdálkodási Osztály Költségvetési Csoport Segélypénztára (a továbbiakban: Segélypénztár) együttműködése által valósult meg.

3.2. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása

A gyermekvédelmi gondoskodás körében, a Gyvt. szabályai alapján a jegyző hatáskörében kerül megállapításra a gyermek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének fennállása, amennyiben a hátrányos helyzet oka a szülők, a családba fogadó gyám alacsony iskolázottsága, alacsony foglalkoztatottsága, vagy az elégtelen, egészségtelen lakókörnyezet.

Az idevonatkozó szabályozás célja a gyermek körülményeiből, környezetéből adódó hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése koragyerekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi beilleszkedésének elősegítése érdekében.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők a következők:

- a) a szülő, gyám iskolai végzettsége alacsony, legfeljebb alapfokú végzettség (8 általános);
- b) a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága;
- c) az elégtelen lakáskörülmények;
- d) a nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás.

Hátrányos helyzetű az RGYK-ban részesülő gyermek, akinek esetében az a)-c) pontban foglalt körülmények közül egy fennáll.

Halmozottan hátrányos helyzetű az RGYK-ban részesülő gyermek, akinek

esetében az a)-c) pontban foglalt körülmények közül legalább kettő fennáll, továbbá ide sorolandó a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyző a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásáról nyilvántartást vezet a saját hatáskörében hozott és a gyámhivatal által megküldött határozatok alapján.

A 2022. december 31-i állapot szerint hátrányos helyzetűek száma 130 gyermek (57 család volt érintett), a halmozottan hátrányos helyzetűek száma 103 gyermek (42 család volt érintett). A hátrányos helyzet fennállásának megállapítására jogosító feltételek az előfordulási gyakoriságuk szerint az alábbi sorrendbe rendezhetők: a szülő, a gyám alacsony iskolai végzettsége (114 fő), a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága (10 fő) elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények (6 fő).

A halmozottan hátrányos helyzet fennállását megalapozó feltételek együttes előfordulásának gyakorisága: a szülő, a gyám alacsony iskolai végzettsége és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények (86 fő), a szülő, gyám alacsony iskolai végzettsége és a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága (14 fő), a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények (1 fő), mindhárom feltétel együttesen jelen van (2 fő).

Az eljárás során az egészségtelen, elégtelen lakókörnyezetre hivatkozás esetén mindenkor helyszíni szemle lefolytatása történik, kivéve a Orosháza Város Településfejlesztési Stratégiája által megjelölt szegregátumban elhelyezkedő ingatlanokban.

A jegyzői teljes körű feladatok ellátása az Osztály által valósultak meg.

3.3. Települési támogatás gyermekek létfenntartási gondjainak enyhítésére

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 25. § (3) bekezdés b) pontjának felhatalmazása alapján települési támogatás jogcímen a gyermekek eseti krízishelyzetének enyhítését szolgáló támogatás a „Gyermekek rendkívüli települési támogatása”. Részletes szabályait a többször módosított pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 4/2015. (II.25.) önkormányzati rendelet 18. §-a tartalmazta, valamint a 17/2022. (IX. 29) a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló új önkormányzati rendelet (a továbbiakban Ö.r.), 17. §-a tartalmazza, amely szerint a támogatás a gyermekek létfenntartási gondjainak enyhítését, az alkalmanként jelentkező többletkiadások fedezését szolgálja.

2022. évben gyermek krízishelyzetére tekintettel 217 esetben volt kifizetés gyermekek rendkívüli települési támogatása jogcímen, összesen 2.361 eFt összegben. A támogatást az Önkormányzat a saját forrásai terhére nyújtotta.

2022. évben is sikerült a kérelmezett jogosultsági igényeknek eleget tenni, kérelem elutasítására nem került sor.

A támogatás nyújtását a Képviselő-testület a polgármesterre ruházta át, mely hatáskörben az Osztály járt el.

Az Ö.r. normaszövege kiegészítésre került az úgynevezett iskolakezdési támogatás jogcímmel, melyet az augusztus 1-jén rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult 6-16 éves korú gyermekek részére nyújtott Orosháza Város Önkormányzata, figyelemmel az iskolai évkezdésre, gyermekenként 10eFt névértékű utalvány formájában. A kifizetést az Osztály és a Segélypénztár bonyolította le.

Már több egymást követő évben, így 2022-ben is az eseti segélyek forrásából lehetőség nyílt arra, hogy az arra rászoruló, RGYK-ban részesülő gyermekek részére, gyermekenként bruttó 10.825 Ft/ darab névértékben, alapvető és tartós élelmiszer karácsonyi édességeket tartalmazó csomagok kerültek összeállításra, melyeket az arra rászoruló 141 család (gyermekek száma 320 fő, ebből 6 fő nagykorúvá vált jogosult) vehette át az Osztály közreműködése által a Segélypénztárban személyesen vagy meghatalmazott képviselő útján.

2022. év folyamán az RGYK-ra való jogosultsága alapján a **Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program** keretében havonta került sor élelmiszer segélycsomag átadására a 0-3 éves jogosult gyermekek részére. Az év folyamán havonta átlagosan 38 gyermek részesült segélycsomagban. Továbbá augusztus hónapban a 7-14 éves jogosult gyermekek szintén segélycsomagban részesültek, a gyermekek száma 257 fő volt. A kiosztást a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság végezte, a kedvezményezettek kiértékelésében az Osztály, valamint a Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat működött közre a csomagok kiosztásában.

3.4. Életkezdési támogatás

2016. évtől az Önkormányzat életkezdési támogatást nyújt azon újszülötteknek, akiknek anyakönyvezése időpontjában Orosházán bejelentett lakóhelyük van.

2022. március 23. napján 123 gyermek, 2022. október 19. napján 100 gyermek részére az Igazgatási Osztály által került átadásra ünnepélyes keretek között az életkezdési támogatás. Az év folyamán összesen 223 kisgyermek kapott 18.000,- Ft értékű Edenred-utalványt, könyvet, rágókát továbbá babaköszöntő kártyát.

Az önkormányzati feladatok – az életkezdési támogatás kivételével - az Osztály által valósultak meg.

3.5. A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok:

Orosháza városában a Közétkeztetési Zrt. által készített ételek jutnak el a legnagyobb számban az étkező óvodás, általános és középiskolás gyermekekhez. A Gál és Márta Kft. által üzemeltett kardoskúti Fehér-tó étterem szállítja az ételt az Aprajafalva Óvodába.

A speciális étrendet folytató gyermekek étkeztetésében a Gyopárosi Gasztronómiai és Turisztikai Kft. Speciális Ételek Konyhája (a továbbiakban: Speko) konyha nyújt segítséget.

Az Önkormányzat biztosította 2022. évben is az ételallergiás gyermekek számára a tízórait és az uzsonnát is, az étkezés számukra ugyanazon térítési díjon érhető el, mint a nem ételallergiás gyermekek esetében.

A bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés esetében 2022. évben továbbra sincs 50%-os kedvezmény, míg 100%-os kedvezményt vehet igénybe az, aki RGYK-ra jogosult, három vagy több gyermek nevelkedik a családban, fogyatékos, vagy tartós beteg gyermek él a családban, nevelésbe vették, illetőleg a szülő a nevelési intézmény felé tett nyilatkozata alapján, amennyiben a család egy főre jutó jövedelme nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át.

3.6. Az alábbi tájékoztatás a nevelési-oktatási intézmények adatszolgáltatása alapján kerül bemutatásra.

3.6.1. Kisharang Bölcsőde:

A Kisharang Bölcsőde felújítási munkálatai miatt jelentős változás volt, hogy a bölcsőde befejező konyhája ideiglenesen - a kivitelezési munkálatok ideje alatt - 2022. június hónapban áthelyezésre került a OVÖ ESZK főzőkonyhájának egyik, erre a célra kialakított helyiségébe. A bölcsődében tálalókonyha került kialakításra, mely jelenleg is üzemel, 1 fő konyhai kisegítő látja el a feladatokat. Ételallergiában és ételintoleranciában szenvedő gyermekek részére külön étrend biztosított, melyet dietetikus szakember iránymutatásai alapján készítettek el. Az intézményt látogató kisgyermekek (121 fő) vonatkozásában 2022. évben a szülők, hozzátartozók 99 %-a nem fizetett étkezési díjat, gondozási díj megfizetése alól pedig a családok 23 %-a mentesült.

3.6.2. Bóbita Bölcsőde:

A Bóbita Bölcsőde tálalókonyhával rendelkezik, ahol jól képzett és sok éves munkatapasztalattal rendelkező konyhai dolgozó segítette a gyermekek étkeztetésének lebonyolítását. Ételallergiában és ételintoleranciában szenvedő gyermekek részére külön étrend biztosított, melyet dietetikus szakember iránymutatásai alapján készítettek el. Az étkezést a Kisharang Bölcsőde befejező konyhája, illetve az ott történő felújítási munkálatok miatt, 2022. június hótól a központi főzőkonyha erre a célra kialakított részlege biztosította a kisgyermekek részére.

Az intézményt látogató kisgyermekek (36 fő) vonatkozásában 2022. évben a szülők 100%-a nem fizetett étkezési díjat, gondozási díj megfizetése alól pedig a családok 22 %-a mentesült.

Orosháza városában két **magánbölcsőde** működött 2022. évben is.

3.6.3. Lurkó Családi Bölcsőde:

2022. évben 19 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény. Bármilyen táplálék - allergia esetén a speciális étrendnek eleget tudtak tenni.

Lurkó Munkahelyi Bölcsőde:

2022. szeptemberétől 7 fő 3 év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott, bármilyen táplálék - allergia esetén a speciális étrendnek eleget tudtak tenni.

3.6.4. APRAJAFALVA Családi Bölcsőde Hálózata:

2022. évben a szolgáltatási nyilvántartásban engedélyezett 24 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény. Bármilyen táplálék - allergia esetén a speciális étrendnek eleget tudtak tenni a szülők vagy a Spéko által nyújtott szolgáltatás segítségével.

3.6.5. Óvoda:

Az óvodások száma 2022. évben 755 fő volt.

Az óvodás gyermekek mintegy 54,96 %-a (415 fő) részesült 100 %-os kedvezményes étkeztetésben.

	Orosháza Város Önkormányzat Napköziotthonos Óvoda	Forrás Református Óvoda	Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda	Wesley János Gyógypedagó giai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés- oktatást Végző Iskola, Szakiskola
Óvodások száma	452	80	136	75	12
100 %-os kedvezményre volt jogosult a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján	417	56	128	72	12
Ellátottak százalékában	92,25	70 %	94,11 %	96 %	100 %

Orosháza városában két **magánóvoda** működött 2022. évben is. A gyermekétkeztetéssel összefüggésben az alábbi számadatokat nyújtották az intézmények:

	Lurkó Óvoda	APRAJAFALVA Óvoda
Óvodások száma	25	37
100 %-os kedvezményre volt jogosult a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján	25	0

Ellátottak százalékában	100 %	0 %
-------------------------	-------	-----

3.6.6. Iskola:

Az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézménye és Tagintézményeiben összesen 612 diák tanul.

Kedvezményes étkeztetésben 284 gyermek (46,41 %) részesült, ebből 85 fő (29,93 %) 100 %-os és 199 fő (70,07 %) 50 %-os kedvezményrel étkezhettek.

Kedvezményben részesülők száma 2022. évben:

Intézmény	Összes tanulói létszám (fő)	Kedvezmény (fő)	
		100 %	50 %
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézmény	400	38	108
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Rákócziutcai Tagintézmény	88	31	35
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Czina Sándor Tagintézmény	124	16	56

Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium

Tanulói összlétszáma 660 fő. Ebből 56 fő gyermek részesült kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesült: 2 fő gyermek (8%),
50 %-os étkezési támogatásban részesült: 54 fő gyermek (92%).

Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium

Tanulói összlétszáma 651 fő, felnőttképzésben részt vettek száma 53 fő. Ebből 13 gyermek (2%) részesült kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesült: 6 gyermek (46 %),
50 %-os étkezési támogatásban részesült: 7 gyermek (54 %).

Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Tanulói összlétszáma: 487 fő, ebből 98 gyermek (20,12%) részesült kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

- 100 %-os étkezési támogatásban részesült: 11 fő (12 %),
- 50 %-os étkezési támogatásban részesült: 87 fő (88 %).

Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

Az általános iskola tanulói létszáma 401 fő, a gimnázium tanulói létszáma 168 fő,

amely összesen 569 fő. Ebből 170 gyermek (29,88%) részesült kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesült: 28 fő (16,47%),

50 %-os étkezési támogatásban részesült: 142 fő (83,53%).

Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

A tanulók összlétszáma 314 fő.

Ebből 94 gyermek (29,9%) részesült kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100%-os étkezési támogatásban részesült: 31 fő (32,98 %),

50 %-os étkezési támogatásban részesült: 63 fő (67,02 %).

Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Szakiskola

A tanulók összlétszáma: 117 fő. Ebből 88 fő (75,21 %) részesült kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesült: 44 fő (50,00 %),

50 %-os étkezési támogatásban részesült: 44 fő (50,00 %).

3.7 Családvédelmi koordináció és Családi jogállás rendezése

3.7.1. Családvédelmi koordináció

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet 1/A. § értelmében a távollattartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként is ellátta feladat- és hatáskörét az Osztály.

2022. évben az ügyészségek és az Orosházi Járásbíróság tájékoztatásaival kezdeményezték a koordinációs feladatok ellátását. Összesen az év során 2 tájékoztatás került megküldésre a Hivatal jegyzője részére, melyből mind a 2 esetben kiskorú gyermek is megjelent a bántalmazó fél családjában és erre is figyelemmel indították el az érintett hatóságok az eljárásaikat. Az Osztály egy esetben sem kellett, hogy a „koordinációs kerekasztalt” összehívja, tekintettel arra, hogy a bántalmazó fél előzetes letartóztatását töltötte, illetve a jelzés nem az illetékességgel rendelkező hatósághoz érkezett meg.

3.7.2. Családi jogállás rendezése

Családi jogállás rendezése feladatkörére tekintettel 2022. év folyamán az apa adatai nélkül anyakönyvezett kiskorúak száma 15 fő volt. Ebből 1 fő gyermek esetében teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal rendezésre került a gyermek családi jogállása az Igazgatási Osztály anyakönyvvizsgálója által.

3.7.3. Nagykorú apa esetében teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvétele

Nagykorú apa esetében teljes hatályú apa elismerő nyilatkozat felvételére nem került sor 2022. évben.

3.7.4. Hozzájárulás a kiskorú gyermeknek az apaság megállapítása iránti perben az anya pertársaként való részvételéhez

2022. évben egy esetben járult hozzá a kiskorú gyermeknek az apaság megállapítása iránti perben az anya pertársaként való részvételhez a jegyző.

3.7.5. Az ismeretlen szülőktől származó gyermek és képzelt szülők adatainak megállapítása

2022. évben az ismeretlen szülőktől származó gyermek és képzelt szülők adatai nem kerültek megállapításra.

3.7.6. A gyermek nevének megállapítása, ha a szülői felügyeletet közösen gyakorló szülők a gyermek családi és utónevének meghatározásával kapcsolatos megállapodásukat az anyakönyvvezető felhívásától számítva harminc napon belül nem jelentik be vagy a gyermek mindkét szülője ismeretlen

2022. évben nem indult I. fokú gyámhatósági eljárás.

3.7.7. A gyermek utónevének megállapítása, ha a szülői felügyeleti jogot az a szülő gyakorolja, aki az anyakönyvvezető felhívása ellenére a gyermek utónevét - a felhívás közlésétől számított harminc napon belül - nem határozza meg.

2022. évben nem indult I. fokú gyámhatósági eljárás.

3.8. SOS Gyermekfalvak Magyarországi Alapítványa (a továbbiakban: SOS Gyermekfalvak):

2021. október 1. napján a Gyvt. 94. § (3) bekezdés b) pontja értelmében az Önkormányzat és az SOS Gyermekfalvak öt évre szóló ellátási szerződést kötött azzal, hogy Orosháza város közigazgatási területén élő, 0-18 éves gyermekek részére, akiknek családban történő nevelését a szülő – egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt – nem tudja megoldani, a gyermekek védelme okán, Gyermekek Átmeneti Otthona keretében, átmeneti gondozás ellátását biztosította. Az SOS Gyermekfalvak 2022. január 1. napjától - 2022. december 31. napjáig két férőhely állandó rendelkezésre állását biztosította szolgáltatási hozzájárulás fejében.

IV. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA:

4.1. Gyermekjóléti Központ illetve Családsegítő Szolgálat tevékenysége:

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai)

4.1.1. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai

Két önálló szervezeti egységgel biztosítja a szolgáltatást a Családsegítő Szolgálat, illetve a Gyermekjóléti Központ, melyeknek feladatellátása az alábbi településekre terjed ki:

A Családsegítő Szolgálat szolgáltatás tekintetében: Békéssámson, Csanádapáca, Csorvás, Gádoros, Kardoskút, Orosháza, Pusztaföldvár, Tótkomlós.

A Gyermekjóléti Központ feladatai tekintetében: Orosházi Járás valamennyi települése, azaz Békéssámson, Csanádapáca, Gádoros, Kardoskút, Nagyszénás, Orosháza, Pusztaföldvár, Tótkomlós.

A Családsegítő Szolgálat családsegítő munkatársai a gesztor intézményben és valamennyi területi irodában megtalálhatóak ügyfélfogadási időben. Ügyfélfogadási időn túl – probléma esetén – a Gyermekjóléti Központ által működtetett készenléti szolgálat telefonszáma hívható, mely minden területi irodában kifüggesztésre került.

2022-ben Orosházán 7 fő családsegítő munkatárs dolgozott.

A Gyermekjóléti Központ esetmenedzser munkatársai helyben elérhetőek voltak a lakosság számára. Orosházán, Csanádapácán, Gádoroson és Tótkomlóson az esetmenedzsereknek a területi irodákban volt található a munkavégzés helye, és heti rendszerességgel, meghatározott időpontokban ügyfélfogadást tartottak Kardoskút, Békéssámson, Pusztaföldvár és Nagyszénás településeken a szakmai programban leírtak szerint. Az egy szakemberre jutó ellátott települések számát a gondozotti esetszám és a földrajzi távolság határozta meg. Az ügyfélfogadási idő meghatározásánál figyelembe vették a település adottságait, az ellátott családok számát, valamint a problémák nagyságát.

2022-ben Orosházán 4 fő esetmenedzser, 1 fő szociális diagnózist készítő esetmenedzser, 6 fő teljes állásban és 1 fő részmunkaidős foglalkoztatás keretében foglalkoztatott óvodai és iskolai szociális segítő (Orosháza járási területén), valamint 4 fő tanácsadó (jogi, pszichológiai, gyermeknevelési és pénzügyi) dolgozott.

Szociális diagnózis

A törvényi előírásnak megfelelően ezt a feladatot intézményünk foglalkoztatásában jelenleg is 1 fő végzi teljes állásban.

A szociális diagnózis szerepe

A diagnózis készítése az a folyamat, amely megalapozza az egyén szociális támogatását és a majdani szolgáltatónál a szolgáltatási terv elkészítését, valamint megvalósítását, és amelynek során képet kaphatunk az egyén aktuális helyzetéről és állapotáról. A diagnózis egyfajta értékelési folyamat is, amelyben az egyén életútját, önmagáról alkotott képét és az esetleges vizsgálatok eredményeit a diagnózist készítő és maga az érintett személy összevetik.

A diagnózis készítése során felszínre kerülő problémák kezelése érdekében megállapításra kerülnek azok a szolgáltatások, amelyek megteremtik a fejlesztéshez, a normális működéshez szükséges feltételeket, továbbá meghatározásra kerül a megvalósítás határideje, megtörténik a célok elérését gátló és segítő erőforrások, kockázatok számbavétele. A diagnózis elkészítésében az

ellátottnak aktívan részt kell vennie, nélküle a terv nem készíthető el.

Az esetmenedzsernek az első találkozástól számítva 15 nap áll rendelkezésre a diagnózis elkészítésére. Krízishelyzetben természetesen a szociális diagnózis elkészülte előtt is lehetőség van szolgáltatás igénybevételére és annak nyújtására.

A szociális diagnózis készítését kezdeményezheti:

1. Családsegítő Szolgálat
2. Gyermekjóléti Központ
3. Jelzőrendszer

Szociális diagnózis tartalma

A szociális diagnózis elkészítését adatlap segíti, melyben zárt és nyitott kérdések egyaránt szerepelnek, és melyben az adott válaszok értékelése után lehetővé válik a szükséglet meglétének, mélységének, intenzitásának értékelése, valamint a megfelelő szolgáltatás kiválasztása.

Fentiek értelmében a szociális diagnózishoz kapcsolódó felmérő adatlap funkciója egyrészt a szolgáltatási rendszerben elérhető szolgáltatási elemekre vonatkozó szükséglet meglétének vizsgálata, másrészt a fennálló szükségletek erősségének értékelése.

A szociális diagnózis felvétele során megismerkedhetünk az egyén családi helyzetével, lakókörülményével, egészségügyi állapotával, munkaerő piaci státuszával. A beszélgetés során a felvételi esetmenedzser számára az is kiderül, hogy az egyén alkalmas-e önálló életvitelre, és amennyiben nem, milyen tényezők akadályozzák, gátolják, vagy éppen segíthetik őt ebben, és milyen szolgáltatások szükségesek ahhoz, hogy hosszabb távon önállóan tudja életét támogatni.

Amennyiben gyermeket, illetve gyermekeket érintő problémák is felmerülnek, a rájuk vonatkozó adatlap kitöltése is szükséges.

Mindezek ismeretében összegzésként megállapításra kerül egyes szükségletek hiánya, valamint a szükségletek kielégítéséhez szükséges szolgáltatási formák beazonosítása.

Tapasztalatok:

A beérkező kérelmek új és már folyamatban lévő esetek kapcsán jelentek meg a Gyermekjóléti Központnál és a Családsegítő Szolgálatnál. Orosházáról összesen 24 kérelem érkezett a 2022-es évben.

A szociális diagnózisok készítése során az ügyfelek többnyire együttműködőek voltak. 24 kérdőív kitöltésére került sor, ebben 24 felnőtt és egy gyermek volt érintett.

Az ügyfelek többsége fenntartással érkezett, sok esetben nem tudták miről van szó, azonban távozáskor sokan megjegyezték például, hogy milyen jó volt beszélgetni, és egy új nézőpontból közelíthették meg a problémát. Ezek a pozitív visszajelzések erősítik meg a szakembert abban, hogy hasznos a tevékenysége.

A feltárt problémák megoldásához szükséges szolgáltatások Orosháza járási szinten elérhetőek voltak.

Az előző évhez képest a kérelmek száma csökkent összintézményi szinten, de a

Gyermekjóléti Központnál, ahol a hatósági eljárással érintett ügyekkel foglalkoznak a szakemberek, merült fel nagyobb igény a szolgáltatásra, hiszen itt jelentkeznek a sokproblémás kliensek, akik problémáik feltárásához és annak kezeléséhez szükség van több szakember bevonására, valamint arra, hogy több szemszögből legyen a helyzet megvizsgálva, annak érdekében, hogy a probléma kezelésére a legjobb stratégiát tudja a Gyermekjóléti Központ szakembere felállítani.

Szociális diagnózis statisztikai adatai

Település: Orosháza	
Kérelmek száma összesen:	24
Diagnózis felvételének kezdeményezője szerint:	
1. Családsegítő Szolgálat kezdeményezésére:	7
2. Gyermekjóléti Központnál jelentkező:	17
3. Jelzőrendszer kezdeményezésére:	0
Probléma típusa szerint:	
1. Családi kapcsolatokra vonatkozó problémák:	1
2. Lakhatási probléma:	1
3. Anyagi helyzettel kapcsolatos probléma:	2
4. Foglalkoztatással kapcsolatos probléma:	0
5. Egészségi állapottal kapcsolatos probléma:	2
6. Gyermekkel kapcsolatos problémák:	8
7. Társas kapcsolatokból fakadó problémák:	2
8. Életviteli problémák:	6
9. Egyéb:	2
Érintett fő összesen:	25
gyermek:	1
felnőtt:	24

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység:

Jogszábi háttér

Az utóbbi évtizedekben számos gazdasági, társadalmi, valamint politikai változás ment végbe, melynek hatására az óvodák és iskolák rengeteg új kihívással találta szembe magát. Ezzel egyidejűleg a családok belső működése, nevelésben betöltött szerepe és életvitele is átalakult. A problémával küzdő gyermekek száma drasztikusan megemelkedett, ami további terheket rótt az egyébként is leterhelt pedagógusokra. Ezen kialakult helyzet kezelésére, továbbá a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzése érdekében valamennyi köznevelési intézményben bevezetésre került az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység. A feladatellátás a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) alapján történik.

A jogszabály 1.000 fő köznevelési intézményben nyilvántartott gyermekekre vetítve 1 fő (40 óra) alkalmazását írja elő, így a létszám tekintetében az orosházi járásban 6 kolléga főállásban, egy fő pedig rész munkaidőben, heti 20 órában látja el a feladatot.

A tevékenység célja

Az NM rendelet rendelkezései értelmében az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység célja a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében támogatást nyújtani a köznevelési intézménybe járó gyermekeknek, a gyermekek családjának, valamint az intézmény pedagógusainak és az intézményben megjelenő egyéb szakembereknek. Az óvodai és iskolai szociális segítő a szociális munka módszereivel látja el feladatait, ennek keretében segíti:

- a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedésében, tanulmányi kötelezettségei teljesítésében,
- a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
- a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését,
- a jelzőrendszer működését.

Segítő munka az intézményekben

A Gyermekjóléti Központ 2018. szeptembere óta óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást biztosít Orosháza járás közigazgatási területén.

Az óvodai- és iskolai szociális segítő szolgáltatás ellátásáról a Gyermekjóléti Központ minden tanév elején szükséglet felmérést készít, majd ez alapján együttműködési megállapodást köt a köznevelési intézményekkel.

Az óvodai és iskolai szociális segítők nagyon sokrétű munkát végeznek. Segítséget nyújtanak a hozzájuk forduló gyermekek, szülők és szakemberek számára egyaránt.

Az alapvető problémák, amelyek a legtöbb esetben felmerülnek:

- rossz szociális háttér,
- anyagi- és megélhetési problémák,
- családi - és egyéb konfliktusok,
- magatartási problémák,
- konfliktushelyzetek diák-diák, tanár-diák, tanár-szülő között,
- tanulási- és részképesség zavar,
- elhanyagolás,
- életviteli problémák,
- nevelési problémák,
- kapcsolattartási problémák,
- agresszió,
- tanár- diák közötti kommunikációs nehézségek,
- tanár- szülő közötti kommunikációs nehézségek,
- magas számú igazolt vagy igazolatlan hiányzás,
- válás, gyermekelhelyezés, kapcsolattartási problémákból adódóan a gyermeknél jelentkező pszichés zavarok.

Az intézményben dolgozó szakemberek a felmerülő problémák megoldása érdekében prevenciós programok lebonyolításában vesznek részt. Az intézményekben a gyermekekkel végzett egyéni, illetve kiscsoportos munka kerül leginkább előtérbe. Ilyenkor az általuk megjelölt, vagy az iskolapszichológus, illetve más szakember által delegált problémákról beszélgetnek a segítőkkel kötetlenül, a kisebbekkel pedig játékos, mesés formában, továbbá prevenciós csoportokat vezetnek.

A szociális segítő szakemberek egyedül, vagy másik szakemberrel közösen az alábbi programokat tartották gyermekek számára, amelyekkel a diákság nagyrészt elérték:

- könyvklub,
- prevenciós mesecsoport,
- mesecsoport gyermeki jogok témakörben óvodásoknak,
- bullying prevenciós csoport,
- művészetterápiás csoport,
- haladó művészetterápiás csoport,
- tanulásmódszertani foglalkozás,
- érzékenyítő foglalkozás,
- boldogság óra,
- konfliktuskezelő óra,
- egymás elfogadására irányuló bizalmi kör,
- foglalkozás tartása az élménypedagógia és drámapedagógia módszereivel,
- nyugi ovi program,
- nyugi sulis program,

- önismereti és pályaválasztási foglalkozás,
- internethasználati szokásokkal kapcsolatban foglalkozás,
- központi felvételi vizsga előtti testi-lelki tippek,
- közösségépítő csoportfoglalkozás,
- tematikus csoportok tartása aktuális témához kapcsolódóan,
- stresszoldás relaxációs technikák alkalmazásával mesefoglalkozás keretében.

A Gyermekjóléti Központ, illetve a Családsegítő Szolgálat által gondozásban lévő gyermekekkel kapcsolatban végzik el a vállalt feladataikat, mint például konzultálnak az érintett osztályfőnökökkel, ezáltal biztosítva a hatékony és gördülékeny információáramlást a két intézmény között, vagy óralátogatások keretében megfigyelik az érintett gyermekeket.

A nyár folyamán bekapcsolódtak az Önkormányzat által megszervezett napközis tábor lebonyolításába, Erzsébet tábor keretében Zánkán táboroztattak 12 orosházi gyermeket, részt vettek az „Esély tábor” elnevezésű program lebonyolításában, amelyben hátrányos helyzetű gyermekek vettek részt 3 héten keresztül, valamint kirándulást szerveztek és kíséretet biztosítottak Nagykőrösre és Gyulára gyermekek és családok számára.

A Gyermekjóléti Központ által hatósági döntést követően gondozott gyermekek száma (fő)

	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozói szakellátásból kikerült	Összesen
Érintettek száma	67	3	65	13	148

A Gyermekjóléti Központ a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében

- utcai és lakótelepi szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet,
- kórházi szociális munkát,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet,
- szociális diagnózis felvételét,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- családkonzultációt, családi döntéshozó konferenciát biztosít.

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek és azokkal ellátott személyek adatai:

Tevékenység	Speciális tevékenységek száma (darab)	Speciális tevékenység keretein belül ellátott személyek száma (fő)
Kapcsolattartási ügyelet	78	41

Utcai (lakótelepi) szociális munka	109	33
Kórházi szociális munka	33	32
Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység (járás területén)	2474	2819
Szociális diagnózis felvétele	24	25
Készenléti szolgálat	13	13
Jogi tanácsadás	33	32
Pszichológiai tanácsadás	178	56
Fejlesztőpedagógiai ellátás	400	5
Hátralékkezelési tanácsadás	132	14
Összesen	3474	3070

Kapcsolattartási ügyelet

A szolgáltatás célja, hogy a gyermekek szülei házasságának vagy élettársi kapcsolatának felbontását követően is kapcsolatban maradjanak szüleikkel, nagyszüleikkel, testvéreikkel, továbbá nyugodt, semleges helyen biztosítsák a velük való rendszeres találkozást.

Járásbíróság vagy a gyámhatóság döntése értelmében 2022-ben 78 alkalommal, 41 fő esetében voltak kötelesek a feladat ellátásáról gondoskodni.

Készenléti szolgálat

Feladata a Gyermejkölési Központ és Családsegítő Szolgálat szolgálatok nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetben történő azonnali segítség, tájékoztatás vagy tanácsadás.

A mobil telefonszám a nap 24 órájában hívható. Az ügyeletes munkatársa fogadja a hívásokat és megteszi a szükséges intézkedéseket.

2022. év során 13 esetben érkezett hívás, melyek alkalmával a kliensek elsősorban tájékoztatást, információnyújtást kértek.

Utcai és lakótelepi szociális munka

Célja különösen a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető gyermekek és fiatalok felkutatása, - szabad idejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermekek speciális segítése. További cél, számukra alternatívák kínálása szabadidejük eltöltésére, valamint helyet biztosítani kortársaikkal, vagy éppen más korosztályokkal való találkozásukra.

Kórházi szociális munka

Célja a szülészeti- nőgyógyászati, valamint a csecsemő és gyermekosztályon a kórházi nővérrel együttműködve a válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése.

A kórházi szociális munkát heti egy alkalommal két órában végezte a Gyermejkölési Központ munkatársa. Az időbeosztás rugalmasan került kialakításra, így a beérkezett jelzésekre a hét bármely napján tudott hatékonyan reagálni. Sikeresült jó

kapcsolatot kialakítani a fentebb említett kórházi osztályokkal, kölcsönös tájékoztatással segítették egymás munkáját.

Családsegítő Szolgálat

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A családsegítő tevékenység az életvezetési problémákkal, szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő, illetve krízishelyzetbe került családok, és személyek ellátása.

A szolgáltatás célja a családok/személyek életvezetési képességének megőrzése, a krízishelyzetük megszüntetése, illetve preventív ellátások biztosítása.

A szolgáltatás feladata olyan személyes szociális szolgáltatás nyújtása, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul az egyének, a családok, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

Az adósságkezelési szolgáltatás célja, feladata

A szolgáltatás azoknak a lakhatással összefüggésben eladósodott, szociálisan rászoruló családoknak kíván segíteni, akik maguk is készek és képesek tartozásuk részbeni megfizetésére. Az adósságkezelési szolgáltatás kételemű ellátás: egyrészt tanácsadás nyújtása, másrészt az Önkormányzat által természetben nyújtott támogatás.

Célja az eladósodott háztartások fizetési képességének helyreállítása, de nem alkalmas a fizetésektelen háztartások adósságának teljes tehermentesítésére, és a fizetési készséget nem mutató háztartások támogatására.

A Családsegítő Szolgálat az egyének és a családok életvezetési képességeinek megőrzése, valamint az egyén és a család életében jelentkező probléma megszüntetése érdekében tett tevékenységei:

Tájékoztatás: a különböző szociális, családtámogatási és társadalombiztosítási ellátásokról, a hozzájutás módjairól. A Gyermekjóléti Központ és a Családsegítő Szolgálat munkatársai szórólapokat készítettek, melyeket klienseik rendelkezésére bocsátottak. A családsegítő munkatársak naprakész információval rendelkeztek a legújabb ellátási formákról az internet és a továbbképzések jóvoltából, más szociális ellátási formákról, segítő intézményekről (továbbirányítás).

Tanácsadás: a Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat a tanácsadás módszerével is igyekszik segítséget nyújtani a problémák orvoslásához. Pszichológiai, jogi, életvezetési, mentálhigiénés, gyermeknevelési tanácsadás, pénzügyi tanácsadás igénybevételének lehetőségét tudják felajánlani klienseiknek.

Ügyintézés: több esetben nyújtottak segítséget az ügyintézés során ügyfeleknek a települési önkormányzatoknál, a Magyar Államkincstárnál Nyugdíjbiztosítási Igazgatóságnál és a Békés Vármegyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály Nyugdíjbiztosítási Osztályánál kérelmek, pályázatok megírásában.

Szociális akciók-természetbeni juttatások: a Gyermekjóléti Központban és a Családsegítő Szolgálatban lehetőséget biztosítottak használt ruha és eszközök kínálatára és cseréjére is. A hátrányos helyzetű kliensek számára – indokolt esetben – térítésmentesen biztosították a telefon, fax, fénymásolás és internet használatot.

A Békés Vármegyei Agrárkamara (Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem program) jóvoltából 800 kg liszt kiosztására kerülhetett sor a Orosháza járás településein élő, szociálisan hátrányos helyzetű családok körében.

2022. májusától a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel kötött megállapodás értelmében a Lidl Áruházból munkanapokon zöldség - gyümölcs és pékáru adományban részesültek, melyeket az ügyfélkörbe tartozó hátrányos helyzetű családoknak osztották ki.

Krízisintervenció: a kialakult válsághelyzet azonnali kezelésénél feladatuk volt, hogy a krízishelyzetben lévőket haladéktalanul fogadják, és számukra – az ügyfélfogadási időn kívül is – segítséget nyújtsanak. Anyagi jellegű probléma esetén – Orosházán, az Önkormányzat által biztosítva – 300.000,- Ft kríziskeret állt rendelkezésre gyógyszer-, élelmiszer-, tűzifa vásárlására, illetve okmányok beszerzésére. A kríziskeretből 2022. évben 32 család részesült azonnali támogatásban.

Kihelyezett ügyfélfogadások: A Családsegítő Szolgálat családsegítő munkatársa a tanyagondnoki szolgálattal közösen minden hónap első csütörtökén, 2 órában kihelyezett ügyfélfogadást tartott Kiscsákon, melynek keretében alkalmanként átlagosan 12 fő kereste meg problémájával a szakembert.

Prevenációs célú programok szervezése

A prevenációs munka egyik leghatékonyabb eszköze a szabadidős programok szervezése, emellett pedig a legtöbb előkészületi, szervezési munkát is igénylő feladat.

A Gyermekjóléti Központ és a Családsegítő Szolgálat programszervezési munkáját sajnos nagymértékben felülírta a 2020. év márciusában kialakult pandémia időszaka, mely még a 2022-es évre is kihatott. Emiatt lényegesen kevesebb programot tudtak elindítani és megvalósítani.

2022-ben megvalósult programok, melyek az Egy Más jövőÉrt Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) támogatásával valósultak meg:

- főzőklub (7 alkalom),
- szeretetnyelv tanfolyam (5 alkalom).

Részt vett a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (a továbbiakban: KEF) munkájában, nyertes pályázati projektek szervezésében és lebonyolításában.

Az Alapítványnak az egyik célkitűzése a kor kihívásaira gyorsan reagáló, a serdülők szórakozási szokásainak is megfelelő változatos programok szervezése, a tizenéveseket veszélyeztető egészségkárosító, gyakran deviáns viselkedésformák megjelenésének és elterjedésének kezelése.

2022-ben az Alapítvány – pályázati támogatásból – az alábbi programokat szervezte a szegregátumban élők számára:

- tanulás segítés egyéni tanácsadás keretében hátrányos helyzetű gyermekeknek,
- életvezetési és adósságkezelési tanácsadás,
- addiktológiai tanácsadás,
- speciális játszócsoport és játékterápiás foglalkozás óvodásoknak és általános iskolás gyerekeknek,
- Ciklus-Show 10-14 éves korosztály számára.

A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat munkatársai a látókörükbe tartozó gyermekek számára a következő szabadidős tevékenységeket szervezték, melyeket le is tudtak bonyolítani:

- 1 hetes Erzsébet tábor szervezése és lebonyolítása Zánkán,
- Gyopárosfürdön ingyenes strandolási lehetőség,
- „Jézuska járat” keretében 116 gyermek megajándékozása karácsony alkalmából.

Az ajándékok ünnepélyes átadására 2022. december 15-én került sor a Petőfi Művelődési Központban.

Fontos feladatuknak tekintették a helyi civil és egyházi szervezetekkel történő informális és segítő kapcsolatok ápolását, valamint a városi rendezvényeken, kulturális és hagyományőrző programokon való rendszeres részvételüket.

A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat koordinálta az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést.

Feladataik: általános tájékoztatás, nyilatkozatok átvétele, szükség esetén a kitöltésükhöz segítségnyújtás, Közétkeztetési Zrt-vel való egyeztetések és tárgyalások, étkezési jegyek kiosztása.

Orosházán a Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzattal szorosan együtt dolgoztak, segítették egymás munkáját, közös szabadidős programokat szerveztek (pl. szabadidős programokra gyermekek delegálása).

4.1.2. Alapellátásban részesülők száma, a Családsegítő Szolgálat gondozási tevékenysége:

Együtműködési megállapodás alapján vesz igénybe szolgáltatást /nem, életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	Összesen
Nő	19	21	57	32	6	135
Férfi	10	17	36	26	11	100
Összesen	29	38	93	58	17	235

A Családsegítő Szolgálatnál egyszeri esetkezelésben részesülők száma:

Egyszeri esetkezelésben részesülők	0-2 év	3-5 év	6-13 év	14-17 év	18-24 év	Összesen
Fő	29	26	88	44	28	215

Gondozási tevékenység

A tapasztalatok azt igazolják, hogy napjainkban a családok legjellemzőbb gondjai: a megélhetési és gyermeknevelési problémák, a pénzbeosztás, rangsorolás hiánya; a szülői elhanyagolás, családi konfliktus, a szülők nem megfelelő életvitele, nevelési hiányosságok és az ebből adódó problémák (gyermek magatartási zavarai).

Gondozási tevékenység során azon dolgoznak, hogy a településeken élő gyermekek megfelelő anyagi és szociális biztonságban, megfelelő oktatási és kulturális közegben, békés, nyugodt környezetben, biztonságos, szeretetteljes, gondoskodó családban fejlődhessenek. Ezeknek a feltételeknek megteremtése elsősorban a család feladata, a szülők felelőssége, de szükség esetén az államnak – az általa működtetett, finanszírozott intézménynek szolgáltatást nyújtók által – is segítenie kell ebben a családot.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a leghatékonyabb a megfelelő időben érkező segítség. A nehézségek kialakulásakor, az akadályok felmerülésekor lehet a legeredményesebben megakadályozni a problémák súlyosabbá válását.

Alapellátásra különböző okok miatt került sor:

- gyermek oktatási-nevelési elhanyagolása,
- magatartási problémák,
- gyermek fizikai elhanyagolása,
- szülők életviteléből adódó problémák,
- anyagi nehézségek, alacsony jövedelmi viszonyok, megoldatlan lakáshelyzet,
- családon belüli konfliktusok.

4.1.3. Veszélyeztetettség okai (a szolgáltatást igénybe vevő családok száma elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma):

A probléma típusa	Családok száma elsődleges probléma szerint (fő)	Problémák halmozott száma (db)
Életviteli	34	77
Családi-kapcsolati konfliktus	9	21
Családon belüli bántalmazás	4	8
Elhanyagolás	16	20
Gyermekevelési	23	69
Magatartászavar, teljesítményzavar	10	26
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	5	21
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	1	2
Anyagi	5	46
Összesen	107	290

A kiskorúak veszélyeztetettségének fő oka:

Okok	Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint
Nevelési probléma	45
Szülők, család életvitele	14
Családi konfliktus	13
Gyermek családon belüli bántalmazása	5
Gyermek elhanyagolása	29
Egyéb személyek, rokonok általi veszélyeztetése	1
Szülők betegsége	1
Elégtelen lakáskörülmények	13
Munkanélküliség	2
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	38
Kilakoltatás veszélye	2
Csavargás	4
Tankötelezettség elmulasztása	33
alkoholfogyasztás	3
Magatartás- vagy tanulási zavar	12
Anyagi probléma	44
Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek	167
Veszélyeztetettként nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én	172

A segítségnyújtás elsődleges módját az alapellátásban történő gondozási tevékenység jelenti, mely a segítő kapcsolatra épül. A családdal folytatott szociális segítő munka filozófiája, hogy a gyermek jólétét akkor szolgáljuk a legjobban, ha megerősítjük a családot, mint egységet. A család segítése, gondozása tervezett tevékenység. A családgondozás hosszú folyamat, nem egy személy, tünet vagy probléma megoldását célozza, hanem egy komplex tevékenység, mely a család problémamegoldási eszköztárának javítását szolgálja. A tevékenység széles körű,

de a megoldásban a „kis lépések” elve érvényesül.

A szükségletfelmérés alapján láthatóvá válik, hogy a szolgáltatást kérő nehézségei és együttműködési szándéka alapján indokolt-e a hosszabb távú együttműködés a klienssel. A segítő munka dokumentálása gondozás esetén az esetenaplóban történik. A gondozási tevékenységről cselekvési terv készül. Az egyénnel vagy a családdal történő együttműködés szabályai írásban történő szerződéskötés során kerülnek rögzítésre, melyet mindkét fél aláír.

A segítő folyamatban – amennyiben a probléma megoldása érdekében indokolt – lehetőség van más szolgáltatóhoz történő irányításra, vagy a Gyermekjóléti Központ által nyújtott speciális szolgáltatások igénybevételére. A szükséglet felmerülése után a Családsegítő Szolgálat munkatársa írásban megkeresi a Gyermekjóléti Központot.

A szociális segítő munka során a Családsegítő Szolgálat munkatársa szükség szerint, de legalább hathavonta áttekinti a gondozási folyamatot. Amennyiben a folyamat nem eredményes, a veszélyeztetettség nem csökkent vagy szűnt meg, valamint a családtagok nem együttműködőek, jelzi a Gyermekjóléti Központ felé, kezdeményezi az esetkonferencia összehívását, ahol a szakemberek megtárgyalják, hogy szükség van-e hatósági intézkedésre.

A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszélyeztetettség esetén a Családsegítő Szolgálat haladéktalanul, a Gyermekjóléti Központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot a hatósági intézkedésre.

Ameddig a hatósági döntés véglegessé nem válik, addig a gyermek ügyével a családsegítő munkatárs foglalkozik. A hatósági döntés véglegessé válását követően a Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere készíti el az egyéni gondozási-nevelési tervet, melybe a Családsegítő Szolgálat munkatársát is bevonja. A szociális segítő munkát, a gondozási tevékenységet továbbra is a családsegítő munkatárs végzi, továbbá elkészíti az új cselekvési tervet, és annak alapján dolgozik tovább a családdal. Az esetfelelős azonban az esetmenedzser, aki felel a gondozási folyamatokért.

Amennyiben a gyámhatóság a hatósági intézkedést nem tartja indokoltnak, de a gyermek veszélyeztetettsége fennáll, és a szülő, illetve a családba fogadó gyám vállalják az együttműködést, s ennek alapján valószínűsíthető a gondozás eredményessége, akkor a gyámhatóság az eljárás megszüntetésével egyidejűleg felhívja a Családsegítő Szolgálatot az alapellátás keretében történő segítségnyújtás megszervezésére. A családsegítő munkatárs elkészíti az új cselekvési tervet, és annak alapján dolgozik tovább.

4.1.4. Válsághelyzetben lévő várandós anyák segítése

A prevenciót szolgáló, ezen a területen végzett feladatot a Gyermekjóléti Központ a védőnői szolgálattal együttműködve végzi. A tevékenység hatékonyságának növelésében meghatározó szerepet játszanak a jelzőrendszeri tagok, továbbá alapvető fontosságú az általános tájékoztatás és figyelemfelkeltés folyamatos megvalósítása.

A tájékoztatások során elsősorban a magzatvédelemre helyeződik a fő hangsúly, valamint a várandós édesanyák felelősségérzetének felkeltése, illetve megerősítése révén törekednek elérni célkitűzéseiket.

A megvalósítandó eredmény: az anyák folyamatos, minden oldalról történő támogatásának megszervezése és fenntartása. További cél, hogy a gyermek megfelelő fejlődése ne csak magzati korban valósuljon meg, hanem a megszületését követően is, azaz az édesanya és gyermeke megnyugtató körülmények közé kerüljön haza. Kiskorú édesanya esetén fontos a születendő gyermek családi jogállásának, illetve szülői felügyeleti jogának rendezése is. Védőnői Szolgálat tájékoztatása alapján 2022-ben 3 fő volt a kiskorú várandós. Ebből a Családsegítő Szolgálattal közösen gondozott kismamák száma: 3 fő.

4.1.5. Gyermekjóléti Központ feladataként kerül ellátásra a családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozása

A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat végzi és koordinálja a szociális segítő munkát azoknál az ellátási területén élő, veszélyeztetett kiskorú gyermeket nevelő családoknál, ahol a családban fennálló probléma a szolgálat eszközeivel, alapellátás keretében végzett családgondozással nem volt biztosítható, így hatósági beavatkozás (gyermek védelembe vétele, gyermek családból való kiemelése) vált szükségessé, vagy a nevelésbe vétel megszüntetését követően a gyermek már visszatérhetett vér szerinti családjába, és az utógondozását rendelték el. A Gyermekjóléti Központ a gondozási tevékenységet a védelembe vett vagy utógondozott gyermekeknél, valamint a nevelésbe vett gyermekek vér szerinti családjainál esetenedzseri munkakört betöltő munkatársaival biztosítja.

4.1.6. Az észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai

A Gyermekjóléti Központ és a Családsegítő Szolgálat szakmai tevékenysége során törekszik hatékonyságának érdekében a kölcsönösen támogató, erős szakmaközi kapcsolatok fenntartására, az észlelő és jelzőrendszeri tagokkal való folyamatos és eredményes együttműködésre, a mindenki számára hozzáférhető szakmai háló kiépítésére. Szakmaközi megbeszélések keretében tájékoztatást adnak, információkat nyújtanak és közös megoldásokat és lehetőségeket keresnek a különböző problémák megszüntetésére.

2022-ben 6 alkalommal került megszervezésre szakmaközi megbeszélés az alábbi témákban: jelzőrendszer feladata; kompetenciahatárok a pszichológiai megsegítés keretein belül; egészségügyi és szociálisan veszélyeztetett újszülöttekkel kapcsolatos problémák és azok megoldására irányuló lehetőségek áttekintése; lelki ellenállóképesség megőrzése a kiégés ellen; hátrányos helyzetű gyermekek a köznevelésben a Pedagógiai Szakszolgálat szemszögéből; ELF BAR veszélyei és a hozzátartozók közötti erőszak a rendőrség vonatkozásában.

A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja az észlelő és jelzőrendszer működésének minősége. Ezért az észlelő és jelzőrendszer mind teljesebb körű működtetése a témában végzett munka egyik alapvető célkitűzése, nélkülözhetetlen feltétele, hiszen ez a

veszélyeztetett, illetve potenciálisan veszélyeztetett gyermekeknek nyújtott hatékony, és kellő időben biztosított segítség rendkívül fontos.

A jelzőrendszerrel való együttműködés elősegítésének területei:

- tájékoztatás és tájékoztatás kérése: egymás tevékenységének segítésére,
- az igények ismeretére épülő szolgáltatási kínálat kialakítása,
- együttműködés az esetek és a problémák mentén,
- tanácsadás, esetkonzultáció, esetkonferencia, közös munka, fórum, szakmaközi megbeszélés (évente 6 alkalommal).

A Gyermejkölési Központ a jelzőrendszer tagjainak 2022. február 28-áig éves szakmai tanácskozást tartott, ahol lehetőség nyílt a jelzőrendszerrel kapcsolatos tapasztalatok, észrevételek megosztására, illetve a gyermekvédelmi munka hatékonyságának növelése érdekében intézkedési terv készítésére.

Érkezett jelzések száma 2022-es év során:

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	12	-
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	7	-
Köznevelési intézmény	76	-
Rendőrség	5	-
Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	22	1
Önkormányzat, jegyző	3	1
Gyermekevédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	7	-
Kisgyermek napközbeni ellátása	6	-
Összesen	38	2
A jelzésekkel érintett személyek száma	11	2

2022-ben a közoktatási intézményektől érkezett a legtöbb jelzés. Ezt követően jelzéssel az állampolgárok éltek, ilyenkor a lakókörnyezet hívta fel figyelmüket a nehéz helyzetben élő egyénre, családra, vagy anyagi nehézségek miatt a család, rokonság valamely tagja fordult hozzájuk. A jelzést követően munkatársaik felkeresték a jelzett személyt, családot és felajánlották szolgáltatásait. A megtett lépésről, eredményről írásban jeleztek vissza a jelzést tevő felé.

4.1.7 Az Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó szabályokról szóló 16/2006. (IX.15.) önkormányzati rendelete 21/A. § és 21/B. § szakaszai rendezni kívánják a krízishelyzetben lévő személyek ideiglenes lakhatását, így a Gyermejkölési Központ írásbeli javaslatára, méltányosságból, pályázati eljárás mellőzésével a rendeletben

meghatározott lakásokba helyezhetőek el, az arra jogosultak. 2022 évben két krízishelyzetben lévő személy ideiglenes lakhatása valósult meg hosszabbtávon.

4.1.8. Összegzés

Az elkészített beszámoló bemutatja a Gyermekjóléti Központ, illetve a Családsegítő Szolgálat tevékenysége, feladata, és a rendelkezésre álló feltételek meglétét, továbbá a felmerülő nehézségeket. Folyamatosan törekednek a jelentkező szükségletekre minőségi munkával reagálni, azok kielégítéséről gondoskodni. A jogszabályoknak megfelelő szervezeti és szakmai változásokat sikerült határidőre végrehajtani, ezért határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkeznek.

A következő évre vonatkozó terveik sokrétűek. Egyfelől szeretnék működésük és prevenciós programjaik színvonalát megtartani, másfelől a lakosság felé képviselt arculatát és üzenetét tovább finomítani. Több segítőkész szakember dolgozik a helyi intézményekben azon, hogy a rászoruló helyzetén segítsen. Mindez azonban kevés, szükség van a rászoruló motivációjára is, hogy előbbre tudjon mozdulni negatív élethelyzetéből.

4.2. Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és életkezdését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, betegségük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

4.2.1. Bölcsőde

4.2.1.1. Kisharang Bölcsőde

A Kisharang Bölcsőde Önkormányzati fenntartású, működtetője az OVÖ ESZK bölcsődeként, gyermekjóléti alapellátás keretében biztosítja a családban nevelkedő kisgyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését 20 hetes kortól 3 éves életkorig. Az bölcsődébe felvehető minden olyan Orosházán élő kisgyermek, akinek szülei nem tudják biztosítani a napközbeni ellátását. Bölcsőde vonatkozásában a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszám legfeljebb 25 %-áig az ellátási területén kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek ellátása is biztosítható.

2022. év folyamán a bölcsőde összesen 121 fő gyermek ellátását biztosította. Közülük hátrányos helyzetűnek 5 fő minősült. Halmozottan hátrányos helyzetű kisgyermeket nem látott el a bölcsőde, azonban veszélyeztetett 6 fő kisgyermek (szülői elhanyagolásból, nem megfelelő életvezetésből adódóan) került a látókörébe.

Az intézmény működéséről

Az intézmény 76 férőhellyel működik, bölcsődének tervezett épületben, mely négy gondozási egységből áll. A kisgyermeknevelői feladatokat megfelelő

szakirányú végzettséggel rendelkező, 16 fő kisgyermeknevelő és 4 fő bölcsődei dajka látja el. Munkájukat egy fő gyermekgyógyász szakorvos segíti.

A bölcsőde az első fél évben 4 hónapon keresztül 100%-os kihasználtsággal működött.

A beszoktatások miatt a szeptember hónap általában a legkevesbé kihasznált időszak, de még így is 89 %-os volt a kihasználtsági mutató. Az előző évben ez a mutató 69%-ot jelzett, tehát, észrevehetően nőtt az igény a bölcsődei szolgáltatás iránt.

A kisgyermek felvétele egész évben folyamatosan biztosított volt.

A bölcsőde alapfeladatán túl szabad kapacitása terhére szolgáltatásként a gyermekek egyéb napközbeni ellátást (időszakos gyermekfelügyelet, játszócsoport, só-terápia) működtet, azonban a felújítási munkálatok miatt 2022. évben ezen szolgáltatások nem valósulhattak meg.

4.2.1.2. Bóbita Bölcsőde

A Bóbita Bölcsőde Önkormányzati fenntartású, működtetője az OVÖ ESZK bölcsődeként biztosítja a gyermekjóléti alapellátás részeként, a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését 20 hetes kortól 3 éves életkorig. Az intézménybe felvehető minden olyan Orosházán élő kisgyermek, akinek szülei nem tudják biztosítani a napközbeni ellátását. Bölcsőde vonatkozásában a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszám legfeljebb 25 %-áig az ellátási területén kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek ellátása is biztosítható.

2022. év folyamán a bölcsőde összesen 41 fő gyermek ellátását biztosította, közülük hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetettnek (szülői elhanyagolásból, nem megfelelő életvezetésből adódóan) minősülő kisgyermeket nem látott el.

Az intézmény működéséről

A Bóbita Bölcsőde egy épületben működik az OVÖN Óvoda Könd utcai telephelyével, de külön közigazgatási kereteken belül nyújtja szolgáltatásait. Területi elhelyezkedése miatt könnyen megközelíthető, tágas, nagy játszóudvarral rendelkezik.

A bölcsőde 24 fő kisgyermek ellátásáról gondoskodhat, két csoportszobában, egy gondozási egységen belül.

A kisgyermeknevelői feladatokat megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező, 4 fő kisgyermeknevelő és 1 fő bölcsődei dajka látja el. Munkájukat egy fő gyermekgyógyász szakorvos segíti.

Az intézmény 2022. év augusztusáig 100 %-os férőhely kihasználtsággal működött, ezt követően is közel maximális kihasználtság volt jellemző. A gyermekek felvétele egész évben folyamatosan biztosított volt.

4.2.1.3. Lurkó Családi Bölcsőde

2022. évben 19 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény, ebből hátrányos helyzetű 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő, veszélyeztetett 0 fő. A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé jelzéssel nem éltek.

Lurkó Munkahelyi Bölcsőde

2022. évben 7 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény, ebből hátrányos helyzetű 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő, veszélyeztetett 0 fő. A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé jelzéssel nem éltek.

4.2.1.4. Aprajafalva Óvoda és Családi Bölcsőde Hálózat

2021. évben 21 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény, ebből hátrányos helyzetű 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő, veszélyeztetett 0 fő. A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé jelzéssel nem éltek.

4.2.2. Óvoda

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Orosháza városában működő óvodák:

Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvodájában 1 székhelyen és 7 telephelyen 452 gyermeket látnak el. Ebből 8 gyermek hátrányos helyzetű, 12 fő halmozottan hátrányos helyzetű, és 12 gyermek veszélyeztetett.

Gyermekvédelmi céllal látogatott család nincs.

A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé 1 esetben éltek jelzéssel.

Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium gyermeklétszáma 136 fő, ebből hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nem jár az intézménybe. Veszélyeztetett gyermekről nem tudnak, 2021/2022. (májusi statisztika) évben a Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé jelzéssel nem éltek.

Forrás Református Óvodába járó gyermekek száma 80, ebből az óvoda megítélése szerint hátrányos helyzetű 0 gyermek. A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé jelzéssel nem éltek.

Eötvös József Katolikus Általános Iskola Óvoda gyermeklétszáma 75 fő, ebből hátrányos helyzetű 6 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 2 fő, veszélyeztetett 1 fő. A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé jelzéssel nem éltek.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási, nehézség (BTMN): 5 fő

Sajátos nevelési igény (SNI): 6 fő

Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Szakiskola fejlesztő óvodai csoportjának gyermeklétszáma 16 fő. Gyermekvédelmi céllal családlátogatás nem volt. A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé 29 alkalommal éltek jelzéssel.

Lurkó Óvoda gyermeklétszáma: 27 fő, ebből hátrányos helyzetű 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő, veszélyeztetett 0 fő. A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé jelzéssel nem éltek.

APRAJAFALVA Óvoda engedélyezett gyermekek férőhelyszáma 2022. évben 40 fő volt, beíratott gyermekek száma 37. Ebből hátrányos helyzetű 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő, veszélyeztetett 0 fő.

A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé jelzéssel nem éltek.

4.2.3. Iskolai napközi ellátás

Az iskola egyik legfontosabb teendője a sokoldalú személyiségfejlesztés folyamatában felismerni a tanulók egyéni képességeit, továbbá önismeretre nevelni őket, gondoskodni tovább fejlődésükről, speciális foglalkozások, tevékenységek szervezésével a tantervi kereteken belül és azon kívül.

Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium

A középiskolában tanuló diákok létszáma:	660 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:	286 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	55 fő
Ebből a veszélyeztetett tanulók száma:	0 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma:	2 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	10 fő
- az erre fordított órák száma havonta: matematika tantárgyból 8 óra havonta.	
A korrepetálás szabadon látogatható, így a létszám magasabb is lehet.	

Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Vörösmarty Székhelyintézmény

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	400 fő
ebből alsó tagozatos:	191 fő
felső tagozatos:	209 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma:	19 fő
Hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	27 fő
Veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	8 fő
Napközisek száma:	209 fő
Tanulósobára járók száma:	25 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	40 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	15 óra

Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Czina Sándor Tagintézménye

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	124 fő
ebből alsó tagozatos:	58 fő
felső tagozatos:	66 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma:	9 fő
Hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	16 fő
Veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	9 fő
Napközisek száma:	76 fő
Tanulószobára járók száma: az iskolában nem működik tanulószoba, a felső tagozatosok is napközis ellátásban részesülnek.	
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	62 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	72 óra

Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Rákócziutcai Tagintézménye

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	88 fő
ebből alsó tagozatos:	42 fő
felső tagozatos:	46 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma:	36 fő
Hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	29 fő
Veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	6 fő
Napközisek száma:	80 fő
(az alsós tanulók egész napos oktatásban részesültek: 42 fő)	
Tanulószobára járók száma:	0 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	54 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	24 óra

Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	487 fő
ebből alsó tagozatos:	286 fő
felső tagozatos:	201 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma:	7 fő
Hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	4 fő
Veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	0 fő
Napközis száma (ebből 12 alsó tagozatos és 1 felső tagozatos csoport)	13 fő
Napközisek (alsó tagozat) száma:	276 fő
Tanulószobára járók száma:	28 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma (BTMN, SNI tanulók létszáma):	43 fő

Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	314 fő
ebből alsó tagozatos:	149 fő
felső tagozatos:	165 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma:	18 fő

Hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	20 fő
Veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	6 fő
Napközisek száma:	149 fő
Tanulószobára járók száma:	33 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	75 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	32 óra

Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Szakiskola

Az intézményt látogatók száma:	17 fő
ebből alsó tagozat:	28 fő
felső tagozat:	32 fő
Fejlesztő óvodai csoport:	16 fő
Súlyosan-halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztő iskolai osztálya:	6 fő
Szakiskolás:	25 fő
Készségfejlesztő iskolai tanuló:	10 fő
Hátrányos helyzetű tanuló:	24 fő
Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló:	19 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül:	52 fő
Napközis tanulók száma:	31 fő
ebből alsós napközis:	23 fő
elsős napközis :	8 fő
Korrepetálásban részesülő tanulók száma:	

Korrepetálás a tanulók szakértői véleményében előírtak alapján történik minden gyermeknél. A tanév elején differenciáltan egyéni éves, negyedéves fejlesztési, illetve rehabilitációs tervek készülnek. Rehabilitációs foglalkozás és felzárkóztató foglalkozás keretein belül, melyet minden esetben a kijelölt, és a szakértői véleményekben előírt szakember lát el. Ennek száma minden tanulónál, átlagosan heti 3-5 óra. Tantárgyak: matematika, magyar, logopédia, konduktív mozgásfejlesztés, TSMT-terápia (Tervezett szenzomotoros tréning), AAK-terápia (Alternatív augmentatív kommunikációs terápia).

Székács József Evangélikus Óvoda Általános Iskola és Gimnázium

Az iskolában tanuló diákok száma:	556 fő
ebből alsótagozatos:	202 fő
felső tagozatos:	167 fő
gimnazista:	187 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma:	18 fő
Hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	8 fő
Halmozottan hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma (nevelésbe vett tanulókkal együtt):	15 fő
Veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	0 fő
Napközisek száma:	222 fő
Tanulószobára járók száma:	24 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	73 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	51 óra
A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:	98 fő

A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma: 9 fő

Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium

Az iskolában tanuló diákok száma:	651 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:	131 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	26 fő
ebből a veszélyeztetett tanulók száma:	0 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma:	15 fő
Korrepetálásban (felzárkóztatás) részesülő gyermekek száma:	80 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	62 óra

4.2.4.Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézménye

A Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézménye által nyújtott szolgáltatások száma a 2021/2022-es nevelési évben az alábbiak szerint alakult:

0-3 évesek:	225 fő
3-6 évesek:	925 fő
7-10 évesek:	191 fő
11-14 évesek:	338 fő
15-18 évesek:	53 fő
Összesen:	1732 fő

Az összes szolgáltatások közül:

- Szülőkézésre történt, védőnő, háziorvos javaslatára:	15 fő
- Csak szülő kézésre történt:	461 fő
- Óvodakérésre történt szülő beleegyezésével:	849 fő
- Iskolakérésre történt szülő beleegyezésével:	406 fő
- Gyermekjóléti Központ kézésre történt:	1 fő
- Bírósági felkérés:	0 fő

Feladatellátásunk szakterületenkénti bontásban:

1. Szakértői bizottsági vizsgálat összesen:	538 fő
- ebből iskolaérettségi-vizsgálat:	53 fő

Korai fejlesztés, gondozásban részesülők száma: 46 fő

2. A korai fejlesztésben résztvevők az alábbi terápiás fejlesztésekben részesültek:

- Komplex gyógypedagógiai terápia
- Pervazív fejlődési zavarral küzdők terápiája
- Szomatopedagógiai terápia
- Konduktív pedagógiai terápia
- Szenzoros mozgásfejlesztés Ayres, TSMT módszerrel
- Gyógypedagógiai tanácsadás

3. Fejlesztő felkészítésben részesült: 0 fő

4. Logopédiai ellátásban részesült a forgalmi adat alapján: **402 fő**
ebből logopédiai terápiát igénybevevők száma: **366 fő**

5. Nevelési tanácsadás keretében nyújtott szolgáltatások igénybevétele összesen: **489 fő**
ebből nevelési tanácsadás keretében terápiát igénybevevők száma: **362 fő**

Kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása forgalmi adat alapján az
összlétszám: **257 fő**

4.2.5. Védőnői Szolgálat

Orosháza városa 10 területi védőnői, 2 ifjúsági védőnői, 1 kórházi védőnői státusszal rendelkezik. Valamennyi álláshely (13) betöltött. A Dr. László Elek Kórház és Rendelőintézet, Orosházával kötött feladat-ellátási szerződés alapján működteti a szolgálatot. Orosháza város Kiscsákó településrészen az Önkormányzat és Nagyszénás Nagyközség Önkormányzata között feladat-ellátási szerződés útján valósul meg a szolgáltatás.

Védőnők feladata:

Családlátogatás, tanácsadás tartása, fogadóóra tartása, szűrővizsgálatok elvégzése óvodákban és iskolákban, védőoltások megszervezése, oltás beadásának előkészítése, egészségfejlesztő nevelő munka (szülésfelkészítő tanfolyam, elsősegélynyújtó tanfolyam, csecsemőgondozási tanfolyam, babamasszázs stb.). A védőnő a gondozottal, illetve a családdal akkor találkozik először, amikor a leendő anya várandósként tanácsadáson megjelenik. A megszületett gyermek fejlődését 18 éves koráig elkíséri.

Ha a családgondozás bármely szakaszában probléma adódik, a védőnő segítséget nyújt az általa elérhető lehetőségeket biztosítva, kérve a család együttműködését. Amennyiben ezek nem vezetnek eredményre, kapcsolatfelvétel történik a Gyermekjóléti Központtal, majd kezdetét veszi a közös munka.

2022. évben a születések száma Orosháza városban: 196 fő
(2021-ben 230 fő, 2020-ban 228 fő, 2019-ben 190 fő)

Gondozott gyermekek száma: 1 388 fő
Szociális problémát tapasztaltak: **54 esetben**
Ebből szociális okból, a védőnő saját hatáskörében fokozott gondozást igénylő
gyermekek száma **20 fő**.

A Gyermekjóléti Központ felé 9 alkalommal éltek jelzéssel az alábbi problémákkal összefüggésben: gyermekelhanyagolás, gyermekelhelyezés, lakásprobléma, gyermekvállalási érdektelenség.
A jelzésre minden esetben írásban kaptak választ.

A szülővel történő kapcsolattartás módja: családlátogatás, fogadóóra, önálló védőnői tanácsadás, telefon.

Családlátogatás során tapasztalt problémák: anyagi és párkapcsolati, jogi, egészségügyi, gyermekelhanyagolás, lakásprobléma.

2022. december 31-én nyilvántartott várandósok száma: **99 fő**

Szociális okból veszélyeztetett kismamák száma - akiket a védőnő saját hatáskörében tart fokozott gondozásban - : **6 fő**

Kiskorú várandós 2022-ben 3 fő volt. 1 tervezett otthon szülés volt, és ezen felül 1 intézeten kívüli szülés történt.

Nevelési, oktatási intézményekben tisztasági vizsgálat mellett egészségügyi szűrővizsgálatokat végeznek, melynek célja az elváltozások korai felismerése, és a további romlások megakadályozása. A leggyakoribb probléma a látászavar, melynek észlelése esetén haladéktalanul a szemészeti szakellátásra irányítják a gyermeket törvényes képviselőjén keresztül.

Egyre gyakoribb probléma az elhízás, amely mozgásszervi problémákat, és vérnyomás-emelkedést vonz maga után.

Sajnos sokszor tapasztalják, hogy a tanulók nem mennek el a szakvizsgálatokra.

Az oktatási intézmények 6. és 7. évfolyamai számára megszervezik, lebonyolítják a kötelező védőoltások beadatását.

2014/15-ös tanévtől bevezetésre került a HPV elleni védőoltás, melyet a 7. osztályos lányoknak ajánlanak. A 2020/21-es tanévtől már a fiúkat is be lehet oltani, ha a szülő írásban kéri. Amennyiben a törvényes képviselő írásban kéri, ingyenesen beadható. Ezzel a lehetőséggel 2022/23. tanévben 270-ből 173-an éltek, mely 64 %-os oltottságot jelent.

Általános probléma, hogy az iskolákkal egyre nehezebb egyeztetni a védőnői feladatokkal kapcsolatban, a tanrend kötöttsége miatt. Így kevesebb a lehetőség pl. osztályfőnöki órákon részt venni.

Az iskolai és városi egészségnapokon rendszeresen tartanak előadásokat a védőnők is.

4.2.6. Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Az Önkormányzat Képviselő-testülete a 375/2016. (XII.22.) K.t. határozatában döntött arról, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel (a továbbiakban: Egyesület) feladat-ellátási szerződést köt az Önkormányzat által önként vállalt alternatív napközbeni ellátás feladat megvalósítására.

Az Egyesület vállalta, hogy az Önkormányzat „alternatív napközbeni ellátás játszótéri program keretében” vállalt feladatát a „Játszva megelőzni!- Máltai Játszótér Program” komplex módszertanának szakmai keretein belül ellátja.

A program helyszíne a játszótér, melynek több mint 3300 m²-es, bekerített területén 32 db kihelyezett játszó- és sporteszköz, egy 24 x 12 m-es palánkozott, rekortán borítású kombinált sportpálya, illetve a legkisebbek számára napernyővel ellátott homokozó található. A játszótéren, a többi máltai típusú játszótérhez hasonlóan, helyet kapott egy „faház” is, melyben különböző foglalkozások szervezése, lebonyolítása stb. zajlik. A 200 m²-es épületben található iroda, férfi-, női-, gyermekmosdó/wc illetve mozgássérültek részére kialakított wc, öltöző, tusoló, pelenkázó és egy foglalkoztató szoba.

A „Máltai” egyrészt, mint közösségi tér kínál hasznos időtöltést a város és a kistérségben élő gyerekek, családok számára, másrészt kiemelt figyelmet fordít a kallódó, hátrányos helyzetben lévő gyerekek, fiatalok felé. A munkatársak a közös játékok, programok során képet kapnak a gyerekek illetve a család helyzetéről és célzott segítséget nyújtanak az egyesület egyéb eszközeivel. Az egyesület 2022-ben 50 szervezett programot bonyolított, melyeken 1653 fő vett részt ebből 351 esetben hátrányos helyzetű embert ért el. Az előző évhez képest, közel azonos számú programba több embert sikerült bevonni, mely leginkább a víruskorlátozások feloldásának, ezzel együtt a foglalkoztató optimálisabb kihasználtságának köszönhető. A megnövekedett létszámmal arányban áll a hátrányos helyzetű résztvevők száma is. Emellett, a játszótéri kollektívából és a köré épülő közösségből, 2013-ban megalakult az Egyesület orosházi csoportja. A csoport munkájának bázisa a játszótér, ám célcsoportja szélesebb rétegeket érint. 2022-ben mintegy 600 személynek - ebbe beletartozik a játszótér kliensköre – osztottak ki adományt mintegy 2,27 millió Ft értékben, emellett szociális, egészségügyi és oktatási intézményeket is támogattak ruhaneművel, élelmiszerrel, tanszerekkel stb. kb. 697 ezer Ft értékben.

4.3. Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona Szociális-és Fejlesztő Központ (a továbbiakban: CSÁO):

A CSÁO anyagi okokból vagy párkapcsolati erőszak miatt lakhatásukat veszített családoknak nyújt menedéket. A CSÁO az ország egész területéről fogad kiskorú gyermekeket nevelő szülőket.

AHOGYAN SEGÍTÜNK:

A CSÁO-ban töltött maximum egy + fél év alatt a szülő(k) és a gyermekek családként együtt maradva kapnak valódi esélyt a továbblépésre. Tapasztalt szakemberek a család helyzetét feltérképezve, velük szorosan együttműködve nyújtanak személyre szabott segítséget. A CSÁO-ban helyet kapó krízisközpont a bántalmazást átélt személyek, családok számára rövidtávú menedéket nyújt, amely 4 hetet jelent, újbóli 4 hét meghosszabbítással.

Cél, hogy a CSÁO szakemberei, az átmeneti otthonban élő családokat a bentlakás ideje alatt, képessé tegyék arra, hogy nehézségeiket, problémáikat önállóan megoldják, és elsajátítsák azokat a készségeket, amelyek segítik őket a társadalomba történő reintegráció folyamatában.

A fenti célok érdekében az otthon lakói átfogó támogatásban részesülnek CSÁO-ba érkezésüktől új, önálló életvitelük kialakításáig. A biztonságos lakhatáson túl a szakemberek többek között a gyermekeknek nyújtott fejlesztő tevékenységekkel, iskolán kívüli felzárkózást elősegítő és közösségi programokkal segítenek.

A szülőknek életvezetési, munkaerő-piaci, jogi, illetve pszichológiai tanácsadást biztosítanak. Mindez azt szolgálja, hogy a család megerősödjön, és a lelki sérülések negatív hatásai csökkenjenek.

Indokolt esetben a CSÁO elhagyása után is gondoskodnak a korábbi lakók támogatásáról. Úgynevezett kiléptető házakat, félutas házat és külső férőhelyet is üzemeltet a CSÁO, amelyeket több, egyéb szolgáltatással együtt pályázat útján vehetnek igénybe a kérelmezők, hiánypótló segítséget kapva az önálló élet megteremtéséhez.

Tevékenységek

Szükség szerinti teljes körű ellátás biztosítása: átmeneti lakhatás 12+6 hónapra, főzési, mosási lehetőség, élelem, ruhanemű, tisztító-és tisztasági szerekkel való ellátás, gyógyszersegélyezés.

Szociális ügyintézés: információ szociális ellátásokról, információnyújtás segítő- és krízisellátó intézményekről, formanyomtatványok beszerzése, kitöltése, kérelmek hivatalos iratok szerkesztése, egészségmegőrző tanácsadás.

Családgondozás: életvezetési tanácsadás, prevenció- és felvilágosítás, természetes támogatóhálózat feltérképezése, gyermekek fejlesztése, jövőkép kialakítása.

Munkaerő-piaci integrációt segítő szolgáltatások: elhelyezkedést elősegítő csoportfoglalkozások, szociális információs tanácsadás.

A CSÁO nagy hangsúlyt fektet a közösségi programok biztosítására: beszélgetések, együttes játékok, közös rendezvények, ünnepségek és kirándulások szervezésével. A hagyományörzés jegyében az időszakokhoz kötött ünnepeket (farsang, húsvét, anyák napja, gyermeknap, karácsony) a CSÁO-ban lakó családokkal közösen, ünnepélyes keretek között közösen ünneplik az otthon munkatársai, amelyet szinte minden esetben a gyermekek előadásai színesítik. A szemléletformálás érdekében minden évben megrendezésre kerül az egészség nap, prevenciók foglalkozások és környezettudatos életmódot megcélzó programok (Tedd szebbé a környezetedet!) is.

2022-ben a foglalkozások, programok megszervezésére nagyobb hangsúlyt kellett fektetni, hiszen a koronavírus járvány következményeként nagy volt a szeparációs törekvés, ami szinte szokássá alakult. A járvány elmúltával motiválőbb, nagyobb érdeklődésre számot tartó programok megszervezésére törekedtek. Ilyen program volt az un. Családi Nap is, ahol közös főzéssel, zenével, tánccal megfűszerezve rendeztek szabadidős tevékenységet.

Pszichológiai tanácsadás: a hozott lelki sérülések feldolgozása, egyéni- és csoportos terápia, nevelési tanácsadás, pályaaorientáció, szociális készségfejlesztés, gyermek relaxáció.

Fejlesztő pedagógiai munka: tantárgyi felzárkóztatás, mozgásfejlesztés, tehetség gondozás.

Tallér rendszer, amely a CSÁO-ban működő motivációs rendszer részét képezi: a CSÁO-ban élők a közösségi munkákban, foglalkozásokon való részvétel ellenében kapnak tallérokat, amelyeket különböző, általuk választott természetbeni adományokra válthatnak be (élelmiszer, tisztálkodási szerek, fürdő belépő, tanszer, stb.). A Tallér rendszer részeként működik a CSÁO-ban Kreatív műhelye, ahol megtanulhatnak varni, illetve az időszakos ünnepekhez kapcsolódó dísz tárgyakat készíteni az érdeklődő lakók.

V. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMHAJTÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK

A Gyermekjóléti Központnál és a Családsegítő Szolgálatánál a 2022-es évben a Kormányhivatal, valamint a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet részéről

történt szakmai ellenőrzés. Az Intézet által kirendelt szakértő a szakmai ellenőrzés során megállapította, hogy a megvalósuló szakmai tartalmak vonatkozásban a szolgáltatás igénybevételevel kapcsolatban érdemi hiányosság nem jelent meg, a szakmai programban rögzített szabályozás a hatályos előírásoknak megfelel. A szakmai ellenőrzés tapasztalata alapján megállapítható, hogy a kliensek ellátásának tekintetében a gyakorlatban megjeleníthető és a leírt koncepció egymással összhangban van.

VI. A JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

6.1. A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat által évente megrendezésre kerülő éves szakmai tanácskozáson a szakemberek részéről a következő javaslatok hangzottak el, melyek megvalósításával javítani lehet a gyermekvédelmi tevékenység színvonalát:

Magatartás- és viselkedés problémával küzdő gyermekek száma folyamatos növekedést mutat, az iskolai agresszió és magatartási problémák kezelése, visszaszorítása, csökkentése a cél. A valamennyi oktatási intézményben iskola pszichológus alkalmazása megfelelő óraszámban segítséget jelent, az óvodai - iskolai szociális segítők tanítási óra tartása bullying témában jelenleg is segíti/segítheti a diákokat a felismerésben, jelzésben. Nagyon fontos feladat az iskolai agresszió teljes visszaszorítása. A diákok közötti konfliktusok megfelelő kezelésében van felelőssége a szakembereknek. Az iskolapszichológus és az óvodai - iskolai szociális segítők további folyamatos szakmai munkája (gyermekkel és pedagógussal egyaránt) elősegítheti az agresszió csökkenését. A Családsegítő Szolgálat a köznevelési intézmények számára a Békés Vármegyei Központi Kórház Gyermekpszichiátriai Osztályával együttműködve tréninget tart, melynek célja a kompetenciahatárok tisztázása, konkrét esetek kapcsán megoldási stratégiák kidolgozása.

Gyermeknevelési problémák merülnek fel sok szülőnél, melyet a szülők nevelési attitűdjének megváltoztatásával, szakemberek bevonásával (pszichológus) lehetne enyhíteni, azonban ebben minden jelzőrendszeri tagnak fontos szerepe van.

Az igazolatlan hiányzások száma magas. Az iskolapszichológusi ellátás biztosítása minden oktatási-nevelési intézményben fontos, melynek keretében tanácsadás nyújtása valósul meg. Fontos a tanulók és a szülők arról való tájékoztatása, s ezáltal a tudomásulvétele annak, hogy következményei (védelembe vétel, szabálysértési eljárás, családi pótlék szüneteltetése, gyermek osztályozhatatlansága miatt osztályozó vizsga megtétele) vannak a nem megfelelő iskolai részvételnek.

Az észlelő- és jelzőrendszeri tagok sok esetben nem hatékonyak a jelzések megtételét illetően. Egyik legfontosabb tényező az időfaktor, az időben felismert probléma és az arra adott azonnali jelzés megtétele. Súlyos veszélyeztetésnél különösen fontos az azonnali jelzés. Mindemellett a jelzések valóban akkor érkezzenek meg a Családsegítő Szolgálathoz, amikor a gyermek érdekében már

a szociális szakembereknek szükséges szakszerűen beavatkozni a család életébe. Az óvodai – iskolai szociális segítők szakmai segítséget tudnak ehhez adni az oktatási – nevelési intézményeknek, valamint a jelzőrendszeres találkozóknak segítséget adhatnak a tagoknak hatékonyságuk növeléséhez.

A családoknál lévő higiéniai problémák, a gyermekek elhanyagolása szakemberek összefogását vetíti elő, a védőnők szűrővizsgálatai, a szemléletformálás elősegítheti a probléma csökkenését, megszűnését. Szemléletformálásra van szükség ahhoz, hogy az érintett családoknál el lehessen érni a személyi higiénia hangsúlyozását saját maguk, gyermekeik és a lakókörnyezetük vonatkozásában a mindennapokban. Azonban az igényességnek belsővé kell válnia ahhoz, hogy tényleges pozitív változás történjen a családoknál.

A telefon és a számítógép túlzott használata a gyermekeknél, diákoknál, valamint a személyes kapcsolatok hiánya folyamatosan nagy problémát jelent. Sajnos ez összefüggést mutat a járványhelyzet időszakával. A gyermekek rá voltak kényszerítve az online oktatás miatt a telefon és a számítógép rendszeres használatára. A visszatérő jelenléti oktatással nem szűnt meg a gyermekek érdeklődése az internettel kapcsolatosan, továbbra is használják azt, nagyon sok esetben túlzott mértékben, amihez hozzáadódik a szülői kontroll hiánya is. Ezáltal gyengülnek a társas személyes kapcsolataik, beszűkültté válhatnak. Iskolapszichológusok és a szociális szakemberek, a pedagógusok összefogása segítséget nyújthat a probléma csökkenésében.

6.2. SOS Gyermekfalvak célul tűzte ki:

A 2022. évben a legfontosabb célkitűzésüknek tekintették, hogy az SOS Gyermekfalv fiataljainak az önállósodását segítsék. Ennek egyik eredménye, hogy a gondozott gyermekek integrációja a helyi közösségekbe előrehaladt, egyre több SOS-en kívüli baráti és társas kapcsolattal alakult. Valamint biztosítottak csoportos és egyéni szupervíziós alkalmakat, illetve esetmegbeszélést a nevelőszülőknek és külön a szakmai vezetésnek.

VII. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA, VALAMINT A GYERMEKKORÚ ÉS A FIATALKORÚ BŰNELKÖVETŐK SZÁMÁNAK, AZ ÁLTALUK ELKÖVETETT BŰNCSELEKMÉNYEK SZÁMÁNAK, A BŰNELKÖVETÉS OKAINAK BEMUTATÁSA

7.1. Az Orosházi Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) tájékoztatása szerint a gyermek és fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények és szabálysértések számának alakulása a Rendőrkapitányság illetékességi területén

	Elkövetők	
	Gyermekkorú	Fiatalkorú
Bűncselekmények/ fő	1	13
-betöréses lopás	1	-
- lopás	-	7
- zaklatás	-	1
- garázdaság	-	4
- ittas vezetés	-	1

Bűncselekmény elkövetése miatt **2022. évben** 1 fő gyermekkorú és 13 fő fiatalkorú személy ellen indult büntetőeljárás bűncselekmény elkövetése miatt.

A gyermekkor büntethetőséget kizáró ok, ezért a velük szemben indított eljárások megszüntetésre kerültek. A gyámhatóság felé a cselekmények elkövetéséről adatlap megküldésével jelzéssel éltek.

Bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén a fiatalkorúval szemben a nyomozást a fiatalkorúakra vonatkozó speciális szabályok megtartása mellett - pl. törvényes képviselő és védő részvétele a teljes eljárás tartama alatt, környezettanulmány és iskolai jellemzés kötelező beszerzése, stb. - kell lefolytatni.

Bűncselekmény esetén a bíróság a fiatalkorúval szemben büntetést is kiszabhat és intézkedést is alkalmazhat.

Szabálysértés elkövetése miatt az elmúlt évben a Rendőrkapitányság összesen 18 fő fiatalkorú személy ellen indított eljárást. **Gyermekkorú személy ellen 5 esetben lopás miatt indult eljárás, melyek megszüntetésre kerültek.**

Év	Fiatalkorú (fő)	Okok:
2022	18	lopás (5), garázdaság (1), engedély nélküli vezetés (12),
2021	17	lopás (7), szándékos rongálás (1), rendzavarás (1), garázdaság (2) engedély nélküli vezetés (6),

A fiatalkorúak által elkövetett szabálysértéseket tekintve megállapítható, hogy

számuk az elmúlt évhez képest 1 esettel nőtt.

A Rendőrkapitányság illetékességi területén a gyermek- és fiatalkorúak által elkövetett szabálysértések, illetve bűncselekmények száma az országos átlagnál évek óta lényegesen alacsonyabb.

7.2. Jellemző problémák és azok gyakorisága a gyermekkorúak körében

A gyermekkorú személyek által történt bűncselekmények elkövetése miatt indult eljárás során általánosságban elmondható, hogy a gyermekkorúak jogsértéseire a kisebb súlyú, sok esetben „gyerekcsínynek” induló olyan cselekmények jellemzőek, amelyek jogsértő voltával életkoruknál fogva nincsenek tisztában, vagy nem mérik fel eléggé tetteik lehetséges következményeit.

A 14. életévüket még be nem töltött fiatalok a büntető- és a szabálysértési jog szerint is gyermekkorúnak minősülnek és így főszabályként velük szemben büntethetőséget kizáró ok áll fenn. E főszabály alóli kivételként a Büntetőtörvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 2013. július 1-jei hatályba lépése 5 bűncselekménytípus elkövetése esetén büntethetővé tette a 12. életévüket betöltött, de egyébként még gyermekkorú személyeket is.

A törvény 16. §-a tételesen felsorolja ezeket a bűncselekményeket.

Ezek elkövetése esetén a tizenkettedik életévét már betöltött, de a tizennegyedik életévüket be nem töltött gyermekkorúak is büntethetővé válnak, ha a tettes az elkövetés idején rendelkezett a cselekménye következményeinek felismeréséhez szükséges belátási képességgel.

Szabálysértés esetében a gyermekkor mindig büntethetőséget kizáró ok. Gyermekkorúval szemben szabálysértés elkövetése miatt nem szabható ki helyszíni bírság és szabálysértési bírság sem.

7.3. Jellemző problémák és gyakorisága a fiatalkorúak körében

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a fiatalkorúak - azaz a 14. és 18. életév közötti fiatalok - esetében szinte bármilyen bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetésével lehet találkozni.

A felnőttkor küszöbén álló fiatalok esetleges elkövetővé válása elsősorban attól a környezettől (család, baráti kör, iskola, stb.) függ, amelyben élnek, és amelynek körülményeit, szokásait, magatartását, erkölcsi normáit példaként látják a mindennapjaikban.

Ha ez a környezet, vagy annak egyes elemei valamilyen okból problémásak, akkor nagy az esély arra, hogy a fiatalkorú a társadalmi normák és elvárások ellenére deviáns magatartás-formákat választ magának. Ez könnyen vezethet a törvényekkel való szembe kerüléshez, sőt bűnelkövetéshez.

A fiatalkorúval szemben szabálysértés elkövetése esetén a Rendőrkapitányság csak feljelentéssel élhet, bírság csak akkor szabható ki, ha önálló keresettel rendelkezik.

7.4. A hozzátartozók közötti erőszak, bántalmazások előfordulása

A hozzátartozók közötti erőszak kezelésével összefüggő rendőrségi feladatok végrehajtásáról szóló 2/2018. (I. 25.) ORFK utasítás szabályozza a hozzátartozók közötti erőszak fogalmkörébe tartozó bűncselekmények esetén végrehajtandó rendőri eljárásrendet.

Az e körbe tartozó személy elleni cselekmények miatti bejelentéseket minden esetben kiemelten kezelték és haladéktalanul megtették a szükséges intézkedéseket.

A konfliktusok kialakulásának legjellemzőbb okai az ittasság, a nem megfelelő anyagi körülmények, szerelemfájdalom, gyermek elhelyezése körüli viták, házassági és élettársi kapcsolat megromlása, illetve a gyermek láthatás be nem tartásával kapcsolatos szabályok megsértése.

Tényleges jogsértés észlelése esetén minden esetben intézkedtek a jogellenes állapot megszakítására, a felek indulatainak lecsillapítására, majd felhívták a figyelmet a társadalmi együttélés szabályainak betartására, a további jogsértés megelőzésére, illetve tájékoztatták az érintetteket a rendelkezésre álló jogérvényesítési lehetőségekről is.

A tudomásukra jutott információkról haladéktalanul jelzéssel éltek (rövid úton, szóban, illetve adatlap megküldésével) a Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé. Szolgálatellátás során rendszeresen kapcsolatot tartottak a Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat munkatársaival, mint a jelzőrendszer része.

Az elkövetőket vizsgálva megállapítható, hogy elsősorban férfiak követik el a hozzátartozók közötti erőszak körébe tartozó bűncselekményeket, azonban esetenként női elkövetőket is regisztráltunk. A férfiak főként a testi sértéseket, míg nők a kiskorú veszélyeztetése bűncselekményekben érintettek elkövetőként.

A bejelentéseket követő intézkedések tapasztalatai alapján megállapítható, hogy többségében a bejelentő már a helyszínen sem kíván magánindítvánnyal élni a bántalmazóval szemben, megelégednek azzal, hogy a rendőr figyelmezteti az erőszakoskodó felet.

A bejelentések közül - mivel a történeteknek részese kiskorú is volt - 14 esetben adatlap megküldésével tájékoztattuk a gyámügyi szerveket. A hozzátartozók közötti erőszak helyszínén rögzített tényeket, adatokat minden esetben megküldték a Családsegítő Szolgálatnak.

Az Orosházi Rendőrkapitányság 2022. évben 5 esetben hozott ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozatot.

Szükséges esetben kérték a civilszervezetek, gyámügyi szervezetek, Családsegítő Szolgálatok segítségét, melyet minden esetben megkaptak.

7.5. A kábítószer terjesztésével, fogyasztásával kapcsolatos adatok, tapasztalatok

A vizsgált időszakban - a korábbi évek tapasztalataitól eltérően - az ún. hagyományos, klasszikus eredetű szerek fogyasztása vált ismertté. Ezek közül a marihuána és az amfetamin származékok (speed, extasy) fogyasztása dominál. A klasszikus szerek ismételt térnyerésével a pszichoaktív szerek használatának visszaesése figyelhető meg.

A visszaesés okaként értékelhető, hogy a fogyasztók egyre jobban felismerik a „designer” drogok előállításának kiismerhetetlen módját, a hatásmechanizmus ismeretlensége miatti nagyfokú veszélyességet. Ebben szerepe van a felvilágosító, drogprevenciós munkának is.

Az elkövetői adatokat vizsgálva megállapítható, hogy 2022. évben is több felnőtt korú férfivel szemben indítottak kábítószer fogyasztásának gyanúja miatt eljárást- fiatalkorú személy nem volt.

Az eljárás alá vont személyek - amennyiben a törvényi feltételek fennállnak - tájékoztatást kapnak az elterelés lehetőségéről és a megelőző-felvilágosító tanácsadásról, melyet önként vállalhatnak és vállalnak is.

Drogfogyasztással összefüggő haláleset területünkön 2022. évben sem történt.

7.6. Bűnmegelőzésben, prevenciós munkában szerzett tapasztalatok

A DADA, az ELLEN-SZER, az IBT, az SzCsRP és az OVI-ZSARU Program

7.6.1. DADA program

A 2022. évben az orosházi és a békéssámsoni általános iskolákban az iskolai program oktatása vizsgával rendelkező oktató rendőr hiányában továbbra sem volt megoldott.

7.6.2. ELLEN-SZER és IBT programok

Az ELLEN-SZER és IBT programok működtetése Rendőrkapitányságon nem megoldott, mivel vizsgával rendelkező oktatóval nem rendelkeznek.

7.6.3. A drog prevenciós összekötő munkája (SzCsRP program)

„A szülők és a családok a Rendőrségkapitányság kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” elnevezésű bűnmegelőzési program felelőse 2020. augusztus hónaptól **Kis Rozália r. szds.**

7.6.4. Az OVI-ZSARU program

A Rendőrkapitányság illetékességi területén a Móricz Zsigmond utcai óvoda (OVÖN Óvodája Móricz Zsigmond utcai telephely) és a Lehel utcai óvoda (ÖVÖN Óvodája Székhely óvoda, Lehel utca 23.) 8 éve kapcsolódott a programhoz.

Az óvodák vezetői arról számoltak be, hogy az intézmények felújítása során a kesztyűs bábok megsemmisültek, a technikai fejlődés miatt a CD lemezek használhatatlanok, ezért ebben az évben a program nem került folytatásra.

A bűnmegelőzési programokon túl a gyermek- és fiatalkorú bűnözés megelőzése, illetve csökkentése érdekében folyamatosan együttműködtek az illetékességi területünkön lévő önkormányzatokkal, a gyámhatósággal, a Családsegítő Szolgálatokkal és a hivatásos pártfogókkal, akik megfelelő partnerek a megelőzési feladatok jó színvonalú ellátásában.

7.7-7.8. A jelzőrendszeri tagok együttműködésének tapasztalatai

A jelzőrendszeri tagok együttműködése jónak ítélni. A jövőben is törekedni fognak a partneri kapcsolat megtartására. Megítélésük szerint a jelzőrendszeri tagok együttműködésének színvonala megfelelő és eredményes.

7.9. Az év során krízishelyzet, amely ideiglenes hatályú elhelyezést vont maga után

A 2022. év során a Rendőrkapitányság közigazgatási területén és hatáskörében nem történt krízishelyzet, amely ideiglenes hatályú elhelyezést vont volna maga után.

7.10-7.11. A problémák megoldása érdekében az év során programokat terveznek

Tovább kívánják folytatni a már megkezdett programjaikat, melyek személyi és anyagi feltételeit a Rendőrségkapitányság a saját költségvetéséből biztosítja.

VIII. CIVIL SZERVEZETEK KÖZREMŰKÖDÉSE A GYERMEKVÉDELMI FELADATOKBAN

A civil szervezetek tevékenységére vonatkozó jellemző és lényeges megállapítások írásos beszámolóik alapján kerültek megfogalmazásra.

8.1. A CSÁO a SZÁMOK TÜKRÉBEN

A CSÁO befogadó képessége 40 fő. Egy évben átlagosan 20 család számára biztosított az ideiglenes elhelyezés.

2022. január 01. és 2022. december 31. között összesen 92 fő: 65 gyermek és 27 felnőtt kapott átmeneti elhelyezést a CSÁO-ban.

A CSÁO nemcsak az átmeneti gondozásban részesülő ellátottakat támogatja, hanem a városban élő, krízishelyzetbe került családokat is segíti. 2022-ben összesen 1343 esetben nyújtott az intézmény természetbeni, jogi, pszichés segítséget, valamint szociális tanácsadást és munkaerő-piaci szolgáltatást.

A CSÁO 2022. ÉVI PÁLYÁZATAI:

Játék Határokkal Információs Pont: a CSÁO folyamatosan építi ki kapcsolatrendszerét és kommunikációs csatornáit a szerencsejáték-függőség témájával foglalkozó intézmények, az ellátórendszer tagjai között. Az Információs Pont munkatársai telefonon, online és személyesen is elérhetők az érintett ügyfelek, hozzátartozók vagy velük kapcsolatban álló szakemberek számára, akiknek szakszerű segítségnyújtással, felvilágosítással szolgálhatnak.

Beiskolázási támogatás: A CSÁO egyik fő célkitűzése, hogy a szeptemberi iskola- és óvodakezddéskor, a hátrányos helyzetű családokat megfelelő minőségű és mennyiségű felszereléssel támogassa. Tanszercsomagok, ruházati cikkek, tisztálkodási szerek kerülnek átadásra a családoknak, valamint a városban lakó hátrányos helyzetű családok számára, akikkel a CSÁO folyamatosan tartja a kapcsolatot. Ezáltal az intézmény közel száz gyermeknek és családjuknak segíti az óvoda és iskolakezdést.

EFOP: Krízisközpont és Félutas ház kialakítása

A CSÁO-ba integráltan került kialakításra a 6 férőhelyes Krízisközpont, amely a párkapcsolati erőszak elől menekülőknél kínál azonnali, rövid távú menedéket. 2022-es évben 10 család (10 felnőtt és 18 gyermek) vette igénybe ezt a típusú szolgáltatást.

A külső férőhelyen működtetett Félutas házat pályázat útján maximum 5 évig vehetik igénybe azok, akik előzetesen a krízisellátást igénybe vették, és megfelelnek bizonyos feltételeknek. A szolgáltatást igénybevevőket, ez a hosszú távú lakhatás felkészíti és megerősíti az önálló életvitel folytatására. 2022-ben egy édesanya és gyermeke laktak a Félutasházban. Az édesanya stabil munkahelyet szerzett a városban, gyermeke rendszeresen jár iskolába, a családnak sikerült beilleszkednie a lakóközösségbe.

8.2. Nagycsaládosok Egyesülete (a továbbiakban: Egyesület)

Az Egyesület az állami közfeladatok egy részét közhasznú tevékenység keretében látja el. Széleskörű hazai és nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik. A Petőfi Művelődési Központ (a továbbiakban: PMK) minden városi rendezvényén jelen vannak.

Emellett civil együttműködési-, és különböző munkaprogramokban vesznek részt (NOE választmányában és közgyűlésében, Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetségében, Vajdasági Nagycsaládos Egyesületek Szövetségében).

Az Egyesület 4 tagja az orosházi HEP NŐK munkacsoportját alkotják, közülük egy fő a munkacsoport vezetője.

Kiemelhető a rászoruló családok segélyezésében való részvétel, 2022-ben 176 rászoruló családnak osztottak adományozóktól kapott élelmiszer-segélyeket. Napi szinten szállítanak péksüteményt, kenyér és zöldség-gyümölcs adományokat a Tesco élelmiszermentés program keretében. E tevékenységgel mind az orosházi Egyesület, és időnként a város egyéb rászorulóit is részesülnek segítségben.

Jelenlegi Egyesületi házukban – az Önkormányzat tulajdonában lévő Ady Endre utcai volt óvoda épületében több programot valósítottak meg leginkább a tavaszi, és nyári időszakban (családi nap, farsang, közgyűlés). A karácsonyi rendezvényt a PMK épületében - két év után újra- sikerrel tartották meg. Áruházi gyűjtésből és adományozóktól kapott édességből csomagot tudtak átadni a családoknak, ezzel

is segítve a karácsonyi kiadásokat. A téli időszakban az épület zárva tart a megszorítások miatti gáz és víz lekapcsolása miatt.

8.3. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum :

A KEF az elmúlt évben pályázati forrás hiányában nem működött.

8.4. Mi-Értünk Egyesület

A Mi-Értünk Egyesület "KontaktPont" Orosháza az általános és középiskolákban készségfejlesztő, önismereti és információnyújtó prevenciós interaktív foglalkozásokat tartott pl.: egészségnapok, pályaaorientációs napok keretében. Emellett a város által szervezett nyári napközis táborban foglalkozott gyermekekkel önismereti, közösségépítő foglalkozások keretében. Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Konceptiója (2017-2022) részét képező - tematikus tréning- elnevezésű programját a megváltozott költségvetés miatt nem állt módjában megvalósítani, azonban a korábban kialakult kapcsolatoknak, pozitív visszajelzéseknek, tapasztalatoknak köszönhetően számos megkeresés érkezett az iskoláktól, így néhány évfolyamon sikerült csoportfoglalkozásokat tartani. Klubfoglalkozások valósultak meg az orosházi Diáktanyán, és közösségi szolgálat keretében is foglalkoztak diákokkal.

Az alacsonyküszöbű szolgáltatások anonim módon is igénybe vehetők, így nem minden esetben rendelkeznek pontos adatokkal a klienseik korát illetően.

Szolgáltatásaikkal a 18. év alatti fiatalokat elsősorban megkereső tevékenységeik (rekreációs szintén folytatott megkereső programok, buli-segély) során érik el, de ez nem jelenti azt, hogy ezen találkozások szerhasználat miatt valósulnak meg.

Az elért 14-18. év közötti fiatalokkal történő találkozásokról nem „főre”, hanem kontaktra (találkozásokra) fókuszáló dokumentációt kell vezetni, azaz egy fő megjelenhet többször is kontaktként.

A kontaktszámban a közösségi médián közzétett hirdetések, posztok által elért fiatal korosztály adatai is benne vannak, ebből is tevődik össze a magas szám, az előző évekhez képest.

Kontaktra lebontott statisztika: (2022-es év):

16 év alatti	1651
16-18 év között	1416

8.5. Az SOS Gyermekfalvak

Az SOS Gyermekfalvak Orosházi Terület Orosházán folyó munkája folyamatos volt 2022-ben. Az ellátást egy területen végezték, az SOS Gyermekfalu Program Orosháza gyermekvédelmi szakellátásban.

8.5.1. Az ellátást nyújtó SOS Gyermekfalu Program Orosháza bemutatása, különös tekintettel a Gyvt.-ben előírtak teljesítésére

Az SOS Gyermekfalu Program Orosháza a nemzetközi SOS Gyermekfalvak szervezet (SOS-Kinderdorf International) részeként gondoskodik a vérszerinti családjukból kikerült gyermekek, fiatalok gondozásáról, neveléséről. A gyermekeket az integrált gyermekfaluban levő családi házakban, az SOS Gyermekfalvak tulajdonában lévő háztartásokban és saját ingatlanban is nevelik az erre a feladatra hosszútávon vállalkozó nevelőszülők. Az SOS Gyermekfalvak által működtetett SOS Gyermekfalvak Orosháza Nevelőszülői Hálózata (a továbbiakban: Nevelőszülői Hálózata) határozatlan időre szóló működési engedéllyel rendelkezik.

2019. november 1-től a Nevelőszülői Hálózata országos nevelőszülői hálózattá lett bejegyezve kecskeméti központtal. Így az orosházi terület már nem önálló egységként működik, hanem SOS Gyermekfalvak részeként.

Tavalyi évben legfontosabb feladatuknak tekintették, hogy az SOS Gyermekfalvak fiataljainak önállósodását segítsék.

Továbbra is nagyon fontosnak tartják a szakmaközi együttműködést és a jó kapcsolatot helyi szervezetekkel, iskolákkal, az Önkormányzattal, helyi civil szervezetekkel és természetesen a hatósággal.

Létszám, egyéb statisztikai adatok

2022. december 31-én, az elhelyezésre került gyermekek száma összesen 54 fő volt. Nevelésbe vett 42 fő, utógondozói ellátottként 12 fő nevelkedik a családokban. A családoknál elhelyezett gyermekek és fiatalok közül 17 fő különleges szükségletű. A 17 családból 13-ban volt különleges szükségletű fiatal.

Közoktatásban résztvevők megoszlása

A SOS Gyermekfalvakban nevelkedők közül 1 fő bölcsődés 13 fő óvódás, speciális általános iskolába járt 11 fő, normál tantervű általános iskolába járt 18 fő, speciális szakiskolába járt Magyarbánhegyesre 2 fő. Érettségit adó képzésben 4 fő tanult. Szakmát tanult 5 fő.

A Békés vármegyei illetékességű gyermekeinkről (az ellátásban részesülők száma, korcsoportok szerinti megoszlása, tendenciák)

2022. év december 31-én Békés vármegyéből összesen 54 fő elhelyezéséről gondoskodtak, ebből nevelésbe vett 42 fő, 12 fő utógondozói ellátott. Békés vármegyéből 1 fő volt, ideiglenes hatállyal elhelyezett kiskorú.

A kiskorúakból mindösszesen különleges szükségletű ellátott 17 fő.

Kor szerinti megoszlásban a gyermekek aránya a következő:

- 0-3 éves: 6 fő, ebből 5 fő lány és 1 fiú,
- 4-5 éves: 3 fő, ebből 2 lány és 1 fiú,
- 6-13 éves: 21 fő, ebből 11 lány és 10 fiú,
- 14-17 éves: 12 fő, ebből 8 lány és 4 fiú,
- 18 év feletti: 12 fő, ebből 6 lány és 6 fiú.

Kettő fiú került az SOS Gyermekfalvak által fenntartott szegedi Ifjúsági Házba. 2022-ben 24 órát meghaladó, engedély nélküli eltávozás nem volt.

Hazagondozás, örökbefogadás

2022. év folyamán 1 gyermek került örökbefogadásra, 3 gyermek került hazagondozásra a vérszerinti családjához, 4 gyermeket társintézményekhez gondoztak át.

Összesen 19 testvérsor nevelkedik a gondozásukban, ebből 10 kettős testvérsor, 8 hármass testvérsor, 1 ötös testvérsor és 5 fő pedig testvér nélkül nevelkedik családban.

Gondozottjaik a SOS Gyermekfalvak szervezésében heti, esetenként napi rendszerességgel járnak, járhatnak különböző korrepetálásokra. A szervezet ehhez tehetséggondozási és fejlesztési támogatást biztosít.

Különleges szükségletű gyermekeik az iskola szervezésén kívül egyéni fejlesztésekben részesülnek, ehhez a szervezet pénzügyi támogatást nyújt a nevelőszülőknek.

Az SOS Gyermekfalvak sztenderdek értelmében minden gyermek esetében készült egy egyéni fejlesztési terv, melyet negyedévente aktualizál a szakmai csapat együttműködésben a gyermekkel, fiatallal és az ő életükben részt vevő releváns szakemberek bevonásával (figyelemmel az életkorára). Így rendszeresen nyomon követésre kerültek és kerülnek a gyermek, illetve a fiatal egyéni célkitűzései, érdekei és képességei.

Változások az ellátás feltételeiben (személyi, tárgyi, elhelyezési feltételek)

Az orosházi integrált SOS Gyermekfalvak egész évben állandó létszámmal biztosította a zavartalan feladatellátást. 2022. december 31-i dátummal a személyi ellátottságuk a következő:

23 fő nevelőszülő (ebből 19 család saját háztartásban),
4 fő családsegítő (megbízási szerződéssel),
1 fő szakmai vezető-helyettes,
1 fő nevelőszülői tanácsadó,
1 fő pszichológus,
1 fő asszisztens,
1 fő karbantartó

Az év során a gyermekek életkorát figyelembe véve több táboroztatási lehetőséggel is éltek a nevelőszülői családok. Az óvodás és a középiskolás korosztály belföldön kapcsolódott ki a nevelőszülői családokban, illetve közös kiránduláson, programokon is részt vettek az SOS Gyermekfalvak szervezésében.

SOS Gyermekfalv Oroszáza programok

Több nyílt napot tartottak – azzal a céllal, hogy további nevelőszülőket toborozzanak illetve, hogy megmutassák tevékenységüket a lakosságnak. Folyamatos belső tájékoztató fórumokat és egyéni konzultációs alkalmakat, szupervíziót, csoportos foglalkozást biztosítottak a nevelőszülői családok számára a 2022-es évben az SOS Gyermekfalvaknak felső vezetésével.

Oroszázában több országos SOS gyermekfalvas képzés zajlott. A képzések nyitottak voltak, a társintézményekben dolgozó kollégák is részt vettek rajta. Ezek a képzések az Alföld Gyöngye Hotel és Konferenciaközpontban valósultak meg.

2022. nyarán és őszén 1 db 60 órás nevelőszülői felkészítő tanfolyamot is indítottak a kecskeméti területtel közösen. 2022. szeptemberétől - 2023. júniusáig, 11 nevelőszülő vett és vesz részt az un. KOP képzésen, törvényi előírásnak megfelelően.

IX. ÖSSZEGZÉS

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A tájékoztatások alapján elmondható, hogy Oroszáza városban a gyermekvédelmi intézményrendszerek – a folyamatosan jelentkező hibák kiküszöbölése mellett - hatékonyan működnek együtt.

A beszámolóhoz adatot szolgáltatott:

Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézmény Motyovszki Edit tagintézményvezető,
Egységes Szociális Központ, Bogárné Kiss Ildikó intézményvezető,
Közüktatási, köznevelési intézmények,
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Frankó Attila intézményvezető,
Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona, Soós Edit intézményvezető,
Mi-Értünk Egyesület KontaktPont Orosháza, Nemesvári Adrienn vezető
Nagycsaládosok Országos Egyesülete, Benedek Szilvia Dél-Alföldi Régió régióvezető,
Orosháza Város Rendőrkapitánysága, Czecher Péter rendőr ezredes, rendőrségi főtanácsos, kapitányságvezető,
Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat, Halustyik Éva intézményvezető, KEF titkár,
Orosházi Polgármesteri Hivatal Szociális, Gyámhatósági és Egészségügyi Osztály,
SOS Gyermekfalvak Magyarország, Mórocz Tamás János nevelőszülői tanácsadó
Védőnői Szolgálat Mokcsayné Kovács Anikó vezető,

Orosháza, 2023. április 17.

Dávid Zoltán
polgármester